

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

35'inci Birleşim
14 Aralık 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'e şifa dilediğine ilişkin konuşması
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefat haberini büyük bir teessürle öğrendiklerine ve cenaze törenine ilişkin konuşması
- 3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatı sebebiyle Saadet Partisi camiasına ve Türkiye Büyük Millet Meclisine başsağlığı dileklerini ilettiğine ilişkin konuşması
- 4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatı sebebiyle Saadet Partisi camiasına ve Türkiye Büyük Millet Meclisine başsağlığı dileklerini ilettiğine ilişkin tekraren konuşması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36)
- 2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

- 1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

- 1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI

- 1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

- 1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

- 1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

- 1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ

- 1) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

- 1) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRK DİL KURUMU

- 1) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRK TARİH KURUMU

- 1) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI

- 1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI

- 1) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

M) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

- 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, HEDEP Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu tür durumlarda sağlık konusundaki tedbirlerin yetersiz olduğunun ortaya çıktığına ilişkin açıklaması

5.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

6.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

7.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

8.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

9.- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

10.- Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

11.- Plan ve Bütçe Komisyonu Sözcüsü Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

12.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu tür durumlarda sağlık konusundaki tedbirlerin yetersiz olduğunun ortaya çıktığına ilişkin açıklaması

13.- Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

14.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

15.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

16.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu'nun, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

17.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

18.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

19.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

20.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

21.- İstanbul Milletvekili Selim Temurci'nin, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

22.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

23.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

24.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin tekraren açıklaması

25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin tekraren açıklaması

26.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

27.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin tekraren açıklaması

28.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin tekraren açıklaması

29.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

30.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

31.- Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'nün, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

32.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

33.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

VI.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kurulun 14 Aralık 2023 tarihli Perşembe günkü birleşiminde yapılması öngörülen üçüncü tur görüşmelerinin kalan kısmının bastırılan programdaki esaslara uygun olarak, daha önce alınan karar gereğince 21 Aralık 2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılacak birinci tur görüşmelerinin bitimini müteakip tamamlanmasına, Genel Kurulun 14 Aralık 2023 tarihli birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesine ilişkin önerisi

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Bakanlık tarafından sağlık turizmi kapsamında destek verilen hastanelere,
- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Atatürk İl Halk Kütüphanesi inşaatının tamamlanma tarihine,
İlişkin soruları ve Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un cevabı (7/6565), (7/6566)

14 Aralık 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Adil BİÇER (Kütahya)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Görüşmeye başlamadan ben de Sayın...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkan İç Tüzük geldi, soru-cevap gelmedi.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Başkanım, İç Tüzük yazıyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Soru-cevap bölümünü alamadık Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Soru-cevap girişte alınıyor.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Soru-cevap için bir dakikaya girince İç Tüzük çıkıyor, soru-cevap bölümü çıkmadı.

BAŞKAN - Sayın arkadaşlar, daha kanun görüşmesine başlamadık, başlayınca ekranınız gelecek. Bu çalışma azmi doğrusu çok duygulandırıcı, teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle oradan devam edelim, dün de tartışma çıkıyor, ekranla ilgili bir bilgi vereyim size: Oturum kapandığında ya da soru-cevap için giren arkadaşlar Meclisi terk ettiklerinde lütfen soru-cevap kısmından çıksınlar akşama eğer kalmayacaklarsa; birinci husus bu. Konuşmak isteyen de çıkmasın. Bu da önemli, iki boyutunu da dile getirmiş olayım.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Başkanım, ilk girilen liste...

BAŞKAN - Sibel Hanım, siz Divan üyesisiniz, en çok sizin bilmeniz lazım, en çok soruyu siz soruyorsunuz. Ekran açılınca devam ederiz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Başkanım, açık ama bir çay içmeye gidiyoruz, kapanıyor.

BAŞKAN – İçmeyin efendim, yasama faaliyeti kutsaldır.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'e şifa dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Hasan Bitmez'e ben de şifa diliyorum, bir an önce sağlığını kazanıp aramıza katılmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün üçüncü turdaki görüşmeleri yapacağız.

Üçüncü turda Kültür ve Turizm Bakanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Kapadokya Alan Başkanlığı, Uludağ Alan Başkanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Mesleki Yeterlilik Kurumunun bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (*) (**)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (*) (**)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

(*) 36, 37 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 11/12/2023 tarihli 32'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

(**) Kültür ve Turizm Bakanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Kapadokya Alan Başkanlığı, Uludağ Alan Başkanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2024 yılı bütçelerinin ve 2022 yılı kesin hesaplarının görüşmelerine 21 Aralık 2023 tarihli 42'nci Birleşimde devam edilmiştir.

- 1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- 1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- 1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI
- 1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- 1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI
- 1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI
- 1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ğ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
- 1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ
- 1) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ
- 1) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) TÜRK DİL KURUMU
- 1) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- J) TÜRK TARİH KURUMU
- 1) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI
- 1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- L) ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI
- 1) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- M) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
- 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- N) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU
- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika söz verilecek. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru ve cevap işlemi on beş dakika soru, on beş dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden okunacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Üçüncü turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

Gruplar; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Kars Milletvekili; Sevilay Çelenk Özen, Diyarbakır Milletvekili; Celal Fırat, İstanbul Milletvekili; George Aslan, Mardin Milletvekili; Çiçek Otlı, İstanbul Milletvekili; Beritan Güneş Altın, Mardin Milletvekili; Sümeyye Boz, Muş Milletvekili.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mustafa Erdem, Antalya Milletvekili; Sururi Çorabatır, Antalya Milletvekili; Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Bursa Milletvekili; Ahmet Tuncay Özkan, İzmir Milletvekili; Utku Çakırözer, Eskişehir Milletvekili; Fahri Özkan, Kırklareli Milletvekili; Ali Öztunç, Kahramanmaraş Milletvekili; Ömer Fethi Gürer, Niğde Milletvekili; Hasan Öztürk, Bursa

Milletvekili; Gamze Taşcier, Ankara Milletvekili.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ertuğrul Kocacık, Sakarya Milletvekili; Tuba Vural Çokal, Antalya Milletvekili; Mustafa Canbey, Balıkesir Milletvekili; Yücel Arzen Hacıoğulları, İstanbul Milletvekili; İsmail Erdem, İstanbul Milletvekili; Meryem Göka, Konya Milletvekili; Mustafa Hulki Cevizoğlu, İstanbul Milletvekili; Emre Çalışkan, Nevşehir Milletvekili; Muhammet Müfit Aydın, Bursa Milletvekili; Resul Kurt, Adıyaman Milletvekili; Cüneyt Aldemir, Tokat Milletvekili; Zeki Korkutata, Bingöl Milletvekili.

Saadet Partisi Grubu adına İsa Mesih Şahin, İstanbul Milletvekili; Mesut Doğan, Ankara Milletvekili; Sema Silkin Ün, Denizli Milletvekili; Mustafa Kaya, İstanbul Milletvekili; Mustafa Bilici, İzmir Milletvekili; Mahmut Arıkan, Kayseri Milletvekili; Necmettin Çalışkan, Hatay Milletvekili.

İYİ Parti Grubu adına Metin Ergun, Muğla Milletvekili; Kürşad Zorlu, Ankara Milletvekili; Hakan Şeref Olgun, Afyonkarahisar Milletvekili; Mehmet Mustafa Gürban, Gaziantep Milletvekili.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Filiz Kılıç, Nevşehir Milletvekili; İsmail Özdemir, Kayseri Milletvekili; İlyas Topsakal, Samsun Milletvekili; Ramazan Kaşlı, Aksaray Milletvekili; Fevzi Zırhlıoğlu, Bursa Milletvekili; Pelin Yılık, Çankırı Milletvekili.

Şahısları adına, lehinde Isparta Milletvekili Osman Zabun.

Yürütme adına Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy.

Şahısları adına, aleyhinde Ömer Faruk Hülakü, Bingöl Milletvekili.

Konuşacak sayın milletvekilleri ve Sayın Bakanlar bunlardır arkadaşlar.

Sayın milletvekilleri, şimdi, ilk söz, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e ait.

Buyurun Sayın Koçyiğit. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, "...(") ve bilmediğim bütün kadim dillerde sizleri ve ekranları başında bizleri dinleyen değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Kültür Bakanlığı bütçesini konuşuyoruz ama kültür gibi temel bir meselede aslında AKP'nin de muzdarip olduğunu biliyoruz. Bu ülke, geçmişten bugüne, özellikle de cumhuriyet tarihi boyunca ne yazık ki bütün kültürel çeşitliliği bir yana bırakan, özellikle Anadolu'nun ve Mezopotamya'nın kadim kültürlerini yok sayan, daha ziyade yukarıdan bir kültür dayatmasıyla bir kültürel inşaya gittiği bir hakikat ve bu hakikatin şöyle ikilikler üzerinden kurulduğunu da biliyoruz: Batılı olanın, modern olanın ilerici; geleneksel olanın daha ziyade gerici olarak görüldüğü ve gerici olarak yaftalandığı bir kültür dünyasının içerisinde ne yazık ki bizler de doğduk ve büyüdük. Bu anlamıyla, özellikle Kürt kültürünün de bu gericilik yaftasıyla en fazla malul olduğunu, en fazla Kürt kültürüne yönelik aslında böyle bir saldırı girişiminin olduğunu da ifade etmek istiyorum değerli arkadaşlar. Televizyon dizilerinde ve filmlerde genellikle Kürtleri nasıl karakterize ya da karikatürize ediyorlar? Genellikle töre cinayetleri işleyen, kriminal kişilikleri olan, Türkçe bozuk aksanıyla konuşan ve çoğu zaman aslında büyük sermaye sahiplerine kapıcı olabilen ya da işte, kâhya olabilen bir Kürt motifinin, bir Kürt karakterinin topluma anlatıldığını biz çok iyi biliyoruz değerli arkadaşlar. Ama sadece Kürtler açısından değil, aynı motifin Romanlar ve diğer halklar açısından da yapıldığını ve bu kültürlerin aslında aşağılandığını ve yaftalandığını çok iyi bilmekteyiz.

Şimdi, Cumhurbaşkanı Erdoğan ne diyor: "Siyasi olarak iktidardayız, ekonomik olarak iktidardayız, hegemonyamızı sağladık ama kültürel hegemonyamızı sağlayamıyoruz." Bu arada, "kültürel hegemonya" kavramının da Gramsci'nin bir kavramı olduğunu ve Marksist bir kuramcıdan, bir siyaset bilimciden alıntı yaptığının da altını çizelim.

Yine, aynı şekilde, Fahrettin Altun 2018 yılında laik sistemi, laisizmi aslında kastederek şunu söylüyor: "Siyasi hegemonyanız bitti, kültürel hegemonyanız da bitecek."

Bununla ne demek istiyor AKP iktidarı? Aslında yeni bir kültürel hegemonya yaratmak istediğini söylüyor ama bu hegemonyanın zorla ve yukarıdan olmayacağını, toplumun rızasına muhtaç olduğunu ne yazık ki gözden geçiriyor. Bu anlamıyla da neye girişiyor? Uzun yıllardır yaptığı bir şey, bir tarihî anlatıya girişiyor. Geçmişten bugüne Osmanlı mitleriyle, Osmanlı'nın dizileriyle yeni bir tarih anlatısı ve yeni bir kültürel hegemonya kurmaya çalışıyor ama bunu sadece böyle yukarıdan bir ideolojik motifle yapmıyor, aynı zamanda toplumsal hayatın içerisindeki, gündelik hayatın içerisindeki bütün ilişkileri dizayn etmeye çalışıyor ve bir makbul vatandaşlık ve bir gündelik pratik üzerinden de bir hegemonya kurmaya çalıştığını çok iyi biliyoruz. Bu anlamıyla, İstanbul Sözleşmesi'nden geri adım atması meselesini, Ayasofya Kilisesi'nin camiye çevrilmesini tam da bu kültürel kodların değiştirilmesi, yeni bir toplumsal nizamın, yeni bir kültürel hegemonyanın yaratılma meselesinde önemli dönemeçler olarak görmemiz gerekiyor değerli arkadaşlar.

Bu anlamıyla şunu ifade edelim: Hâlihazırda bu yeni kültürel miti oluşturmak, bu yeni kültürel hegemonya kurmak açısından da neye başvuruyor? En fazla başvurduğu yöntemlerden biri aslında yasakçılık değerli arkadaşlar. Birkaç alanda bunu yapıyor. Birincisi, bu toplumda binlerce yıldır yaşamış ve bugüne gelmiş ve bugün de kültürel bir direnişle varlığını sürdüren kadim kültürleri saldırıyor. Örneğin, bunların başında demin de ifade ettim Kürt kültürü geliyor. Ne yapıyor? Kürtlerin bütün kültürel varlığını ret ve inkâr eden bir politikayı güdüyor. Dilimizi inkâr eden, konserlerimizi yasaklayan, kültürel mekânlarımızı tahrip eden bir anlayışı bugün kendi açısından birinci öncelik olarak görüyor. Bu nedenle de işte, çokça ifade ettiğimiz kayyum atamalarının, evet, siyasi bir gerekçesi vardı; evet, ekonomik gerekçesi vardı; evet, bizimle, demokratik siyaset ile halkımız arasına mesafe koymak gibi bir hedefi vardı ama bir hedefi daha vardı değerli arkadaşlar: Bizim yerel yönetimlerimizin Kürt kültürü ve genel olarak bölgedeki kültürün gelişmesine yönelik yaptığı işleri engellemek, Kürt kültürünün gelişmesi ve yeni kuşaklara, gelecek kuşaklara aktarılmasının önüne geçmek gibi de bir amacı olduğunu biliyoruz. Bu anlamıyla, şehir tiyatrolarının yasaklanması, birçok yerde, örneğin Amed Şehir Tiyatrosu'nun sergilemek istediği oyunun hem Adana'da hem Mersin'de yasaklanması meselesini bu kapsamda görmek gerekiyor. Bununla beraber, bizim tarihî şahsiyetlerimizin yani Kürtler açısından önemli olan kişilerin isimlerinin alanlardan, meydanlardan kaldırılması bu meselenin diğer bir yönünü oluşturuyor.

Birkaç örnek vermek istiyorum: Örneğin, Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesindeki Ahmed-i Hani heykelini kaldırdınız. Siirt'te Celadet Ali Bedirhan kütüphanesini yıktırdınız değerli arkadaşlar. Yine Kayapınar'da Cegerwin Kültür Merkezi bir kütüphaneydi; on binlerce kitabı vardı, şu anda atıl durumda duruyor. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi önündeki Lamassu heykelini kaldırdınız. Cizre'de Orhan Doğan heykelini, kabartma anıtını kaldırdınız; Diyarbakır'daki Roboski Anıtı'nı ve Mervânî medeniyetine ait kabartmaları kaldırdınız. Diyarbakır'daki Ahmed Arif heykelini kaldırdınız. Kızıltepe'de 13 kurşunla öldürülen 12 yaşındaki Uğur Kaymaz'ın heykelini bile kaldıracak kadar insafsız, vicdansız ve Kürt düşmanı bir iktidarsınız; bunu bir kez daha söylemek istiyorum. Bugün Kürtler açısından önemli bir değer olan, Kürt sinemasının en önemli isimlerinden birisi olan Yılmaz Güney'in adının verildiği Batman'daki Yılmaz Güney Sineması'nı da yıktıran yine sizin anlayışınız, sizin kayyumcu zihniyetiniz; bunun özel

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

olarak altını çizmemiz gerekiyor.

Tabii, bunlarla neyi amaçlıyorsunuz? Aslında, çokça ifade edilen bir şey ya "Kürt dili edebiyat dili olamaz." "Kürt dili sanat dili olamaz." "Kürtlerin bir edebiyatı yoktur." gibi bir hâkim anlatıyı bütün yurttan yaymaya ve bunu hâkim kılmaya çalışıyorsunuz. Oysaki hem Kürtlerin çok kadim bir tarihi, edebiyatı ve kültürü var hem de bu ülkede yüz yıldır dayatılan hâkim kültüre karşı bu ülkenin solcularının, sosyalistlerinin, devrimcilerinin yarattığı bir karşı kültür var, bir devrimci kültür var ve sizin bugün en büyük tahammülsüzlüğünüzü de bu oluşturuyor.

Tabii, sadece Kürtleri asimile etmek, Kürt kültürünü yok etmek üzerine bir anlayışınız yok. Geçen yıl, bizim de çokça itiraz ettiğimiz Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevî Başkanlığı'nı kurdunuz. Bunun Başkanlığına Alevilikte "yol düşkünü" denilen, aslında yoldan çıkmış bir kişiyi getirdiniz, bir zatı getirdiniz ve bugün bu Başkanlık eliyle Alevileri içeriden asimile etmek istiyorsunuz.

Bakın, Kültür Bakanı burada, soruyorum: Hâlâ Hacı Bektaş dergâhını niye Alevilere iade etmiyorsunuz? Hâlâ Hacı Bektaş Veli dergâhı ve diğer bütün Aleviler açısından kutsal olan mabetleri, yerleri, inanç yerlerini niye turistik bir mekân olarak Alevilere biletle gezdiriyorsunuz? Bugün Aleviliği bir Sünnî kuşatması içerisinde yok etmek ve eritmek istiyorsunuz, ikincisi Şiilik kuşatması içerisinde şialaştırarak asimile etmek ve yok etmek istiyorsunuz. Oysaki bilmiyorsunuz, Yavuz'un kılıcına boyun bükmemiş, 50 bin baş vermiş ama sırrını, yolunu terk etmemiş bir Alevi inancı var. Siz ne yaparsanız yapın, Alevilerin yaklaşımı, tıpkı Pir Sultan'ın kapısında duran aslında onun köpeklerinin yaptığı gibidir. Şunu söyleyelim, ne diyordu Pir Sultan: "Benim kapımdaki köpek bile harama el uzatmaz, haram sofraya oturmaz." İşte, siz Aleviliği tanımamışsınız değerli arkadaşlar. Aleviler sizin vereceğiniz beş kuruş maaşa, Aleviler sizin ödeyeceğiniz işte, elektrik, su faturasına, Alevilerin sizin vereceğiniz mevkilere, makamlara ihtiyacı yok; bunun özel olarak altını çizmek istiyorum.

Diğer bir mesele, siz Aleviliği milliyetçileştirmek istiyorsunuz yani Alevileri milliyetçi bir doktrinle, milliyetçi bir anlayışla buluşturmak istiyorsunuz. Oysaki Alevi anlayışı, Alevi inancı şunu öğretmiştir bizlere: Biz yetmiş iki millete bir nazarla bakarız, bizim için insandır, Kâbe'si insan olan bir inancız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim lütfen Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamlı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ve böyle bir inancın mensupları, yetmiş iki millete bir nazarla bakan inancın mensuplarını bugün siz milliyetçilikle zehirleyerek aslında başka bir alana, başka bir yere çekmeye çalışıyorsunuz.

O anlamıyla, şunu söyleyelim: Evrensel insan haklarını esas alan, evrensel değerlere inanan ve bu ülkenin gerçek anlamda aydınlık yüzü olan Alevilerden elinizi çekin, Alevi inancından elinizi çekin, Alevi inanç yerlerini Alevilere iade edin ve Alevilikle uğraşmaktan, Kürtlükle uğraşmaktan, Kürt kültürünü ve Alevi inancını asimile etmekten vazgeçin diyorum, Genel Kurulu selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Koçyiğit.

Bu arada, yıllarca birlikte mesai yaptığımız, Başkan Vekilligimizi de yapan Sayın Ahmet Aydın da bugün Komisyon sıralarında, ona da bir selam vermiş olalım; hoş geldiniz Sayın Aydın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hemşehriliğinden dolayı da var galiba.

BAŞKAN – İkinci söz hakkı Diyarbakır Milletvekili Sayın Sevilay Çelenk Özen'in.

Buyurun Sayın Özen. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Süreniz sekiz dakikadır.

HEDEP GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK ÖZEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izlemekte olan değerli yurttaşlar; sözlerime başlarken ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, konuşmamda Kültür ve Turizm Bakanlığıyla ilişkilendirilmiş bir kurum olan Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna odaklanacağım. RTÜK uzun zamandır, Türkiye'de otoriterleşmenin, baskının ve adaletsizliğin mikroevrenini oluşturuyor ve ben bundan söz etmekten hiçbir zaman vazgeçmeyeceğim. 1994 yılında kurulmuş olan RTÜK'ün otuz yıllık ömrünün ilk on yılında az çok edinmiş olduğu bir itibar vardı fakat bu itibar 2013 yılından başlayarak günbegün her yönüyle ve her boyutuyla aşındırıldı. RTÜK, Anayasa'nın 133'üncü maddesi kapsamında üyeleri bu Genel Kurul çatısı altında seçilen, özerk ve tarafsız bir kamu tüzel kişiliğidir. Gelin görün ki bu özerklik ve tarafsızlık bugün kâğıt üstünde bile mevcut değildir ve kâğıt üstünde bile mevcut olmadığını saklamaya gerek görmeyen bir tek adam rejiminin kurumudur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi Meclis Bütçe Komisyonunda görüşülürken RTÜK'ün, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve de genel olarak AKP'nin çıkarları lehine siyaset alanını dizayn ettiğini söylemişim, çok agresif bir partizanlık yürüttüğünü söylemişim. O dakikalarda RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin de karşımda oturuyordu fakat tuhaf bir biçimde fark ettim ki aslında bu söylediklerim onu çok da rahatsız etmiyordu, rahatsız etmiş görünmüyordu. Esasen ben onun -tırnak içinde- işini çok iyi yaptığını, AKP'ye ve AKP'nin çıkarlarına en güçlü biçimde angaje bir kurul yaratma vazifesini en iyi biçimde yerine getirdiğini teyit etmiş oluyordum. Bugün de muhtemelen bu konuşmayla bu teyidin altını bir kez daha çizmiş olacağım. RTÜK Başkanının canı sağ olsun fakat gün olur devran döner, devran muhakkak döner.

Bu tek adam kurumu, ülkemizde karasal sayısal uydu, kablo ve IPTV ortamından yayın yapacak kuruluşlara lisans ve yayın izni vermeye yetkili, düzenleyici ve denetleyici çok önemli bir üst kuruldur. Bütçe Komisyonunda RTÜK Başkanının da belirttiği gibi, mevcut durumda, ülkemizde karasal, uydu, kablo ve internet ortamından lisanslı yayın izni bulunan aktif 1.271 adet özel hizmet sağlayıcı kuruluş vardır; devasa bir alan. Lisans demişken, bu düzenleme faaliyeti kapsamındaki bu asli görevini de hâlâ yerine getirmediğini söylemişim ve neden böyle olduğunu, 1994'ten bugüne, 2023 yılına bu frekans tahsis işlerinin neden tamamlanmadığını sormuştum. Buna verilen cevaplarda da tatmin edici bir içerik yok. Mahkeme süreçlerini vesaireyi referans yaparak bu faaliyetin yani asli görev olan frekans tahsislerini tamamlama işinin otuz yıl sonra hâlâ devam etmekte olduğunu da teyit eden bir cevap aldık.

RTÜK'ün 2024 yılı bütçesine gelince, bu bütçe 1 milyar 81 milyon, bunun da 670 milyonunu personel giderleri oluşturuyor. Peki, RTÜK bu bütçe ve bu kadar personelle ne yapıyor, ne yapması gerekiyor? 6112 sayılı Kanun'a bakarsak 37'nci maddede RTÜK'ün görevlerinin tanımını görebiliriz, ben en önemli bir tanesini söylemek istiyorum: Yayın hizmetleri alanında ifade ve haber alma özgürlüğünün, düşünce çeşitliliğinin, rekabet ortamının ve çoğulculuğun güvence altına alınması; yoğunlaşmanın yani medya kurumlarının bir ya da birkaç kişinin ya da sermaye grubunun elinde toplanmasının önüne geçilmesi en temel yükümlülüklerinden biri. Bunun devamında da işte, frekans tahsisleri, medya okuryazarlığının güçlendirilmesi, toplumsal cinsiyete duyarlı yayıncılığın güçlendirilmesi gibi görevleri var; elbette, kamuoyu araştırmaları ve izleyici faaliyeti yapmak gibi görevleri de var. Yayın ilkelerine baktığınız zaman da tarafsızlık, gerçeklik, doğruluk ilkelerine bağlılık ve bunun yanında, işte, siyasi partiler ve demokratik gruplarla ilgili tek yönlü veya tek taraflı, taraf tutar nitelikte yayın yapmamak gibi ilkeler çerçevesinde bir yayın içeriğinin sağlanmasını denetlemek gibi bir görevi var. Kısaca şunu söyleyebiliriz: Eğer tamamıyla çarpıtılmış bir algınız yoksa ya da tamamıyla gerçeklikten kopuk bir paralel evrende yaşamıyorsanız RTÜK'ün yayın ilkeleri ve görevleri ile icraatlarının uzaktan yakından bir ilişkisinin olmadığını da rahatlıkla görebilirsiniz.

Bugün toplumun tüm kesimlerini ciddi biçimde etkileyen ekonomik krizi, derin yoksullaşmayı ve kara para aklayanlarla, çete ve mafyayla, adımbaşı pervasızca işlenen cinayetler ve cezasızlıkla dışa vurulan ahlaki altüst oluşu perdeleyerek toplumu özenle imal edilmiş bir beka sorununa ikna eden medya düzeninin becerikli mimarı da koruyucu kalkını da RTÜK'tür. RTÜK, muhalefetteki siyasi partilere ve siyasi liderlere ayrılan olağanüstü eşitsiz yayın süreleriyle de karakterize adaletsiz medya ortamının güvencesidir. Her seçimde bu eşitsiz sürelerle seçimlerin meşruiyetini de kökünden sarsmaktadır.

RTÜK, bir yandan bekanın bir yandan ailenin tehdit altında olduğu yönündeki ağır siyasi istismar söylemiyle bütün asli görevleri ve yayın ilkeleri hilafına bir işleyişi ısrarla sürdürmektedir. Bu sadece son altı ayda, seçim sürecini takip eden son altı ayda muhalif medya kuruluşlarına verdiği cezalar ve iktidar yandaşı medyaya verdiği tek ceza karşılaştırıldığında da görülebilir. Muhafif medya kuruluşlarına altı ayda 20,5-21 milyona yaklaşan bir ceza keserken -bu, işte, Halk TV, KRT gibi kanallara- yandaş medya içinden bir tek Beyaz TV'ye 340 bin lira bir ceza kesmiştir.

Üst Kurulun tabii ki en vahim, en tarafgir yayınları da Kürt meselesi kapsamında gündemimize gelmektedir. Bu konuda sayısız örnek verilebilir, ben sadece yakın tarihli bir olayı hatırlatmak istiyorum. TELE1'de Genel Yayın Yönetmeni Merdan Yanardağ'ın İmralı tecridinin hukukta hiçbir yerinin olmadığını söylediği için gözaltına alınması, tutuklanması ve TELE1'e RTÜK tarihinin bugüne kadar verilmiş en uzun yayın kapatma cezasının verilmesi olayını hatırlatabilirim.

Bunun yanında, belki kısıtlı süre içinde atlanmaması gereken bir konu da kadınların korkunç yöntemlerle katledildiği, yüksekten düşerek ölmek gibi şüpheli kadın ölümlerinin ve intiharların hızla arttığı, onlarca trans cinayeti işlendiği bir ülkede, LGBTİ+'ların yaşam alanlarının daraldığı, dışlandıkları bir ülkede RTÜK bu konularda ayrımcılık karşıtı, ırkçı, nefret karşıtı hiçbir faaliyeti teşvik etmemiştir ki bu da yine hem yayın ilkeleri hem görevleri kapsamında yasada tanımlanmıştır, yapılması gereken işlerden biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Özen.

SEVİLAY ÇELENK ÖZEN (Devamlı) – RTÜK, trans cinayetleri, kadın cinayetleri konusunda ya da şiddetin önlenmesi konusunda hiçbir şey yapmazken LGBTİ+ karşıtı nefret yürüyüşlerinin duyurularını kamu spotu olarak yayınlamayı teşvik eden bir tutum içinde olmuştur. RTÜK bir kamu kuruluşudur, meşru faaliyet alanının mütemadiyen dışına çıkması suç teşkil etmektedir. Bir kez daha soruyorum: Bu kapsamda, bu kuruluşla ilişkilendirilmiş Bakanlık olarak ne yapmak istiyorsunuz; RTÜK meşru faaliyet alanına çekilemeyecek midir?

Dinlediğiniz için teşekkür ederim. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özen.

Üçüncü konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Celal Fırat.

Buyurun Sayın Fırat. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

HEDEP GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, ekranları başında bizleri izleyen tüm canlarımızı aşkı muhabbetle selamlıyorum.

İnancımıza, yaşam şeklimize ve yaşadığımız coğrafyaya düşman, kindar zihniyetiniz, eşit yurttaşlık hakkımızı devşirdiği vicdanlar üzerinde ya da "hınzır" paşalar yoluyla yok saymaya devam ediyor. Sizler adaleti kendi din ve ahlaki değerleriniz üzerinde inşa ederek tarihsel gerçekleri saklayamazsınız, biz Alevi toplumunu da kandıramazsınız diyoruz. Bireysel özgürlüğün ne olduğunu bir kez daha burada hatırlatmak istiyorum: Bu özgürlük, bir vatandaşın yasal, siyasal kimlik boyutunu besleyen farklı ya da örtüşen aidiyet hislerinin pratikte devlet tarafından gördüğü saygıyı ifade eder. Peki, siz, Alevi toplumunun inancına, değerlerine saygı gösteriyor musunuz? Hayır, duymuyorsunuz. Bu anlayışınız Selçuklu, Osmanlı ve ne yazık ki günümüz cumhuriyetinde "zimmethal vatandaş" anlayışının bir tezahürüdür. Bu anlayış, Alevilerin inançlarından vazgeçerek cemaat, tebaa ya da grup olarak kalmasını, vatandaşlık aidiyetlerinin de Sünni kimliğe hizmet derecesinde olmasını isteyen bir anlayıştır.

1924 yılında çıkarılan Tekke ve Zaviyeler Kanunu'nda benzer yasa ve kanunlarla cemlerimizi, inancımızı tamamen yasakladınız. Ocak pirlerimize "üfürükçü" damgası vuruldu. Toplumumuz insanlık dışı iftiralara maruz bırakıldı. Devletin ve sizin siyasi kaygılarınızın suçlusu sayıldık. Bizi, güvenlik sorunu olarak özelemeni acı bir şekilde görüyoruz; bu nedenledir ki Alevilerin ibadet merkezlerini ticarethane olarak görüyor, onları mali sıkıntılar içerisinde hapsedmeye gayret ediyor.

Değerli milletvekilleri, Alevilerden vergi adı altında karşılıksız para alan devlet, bu parayı gelir dağılımını kontrol etmek amacıyla aldığını beyan ediyor. Ancak harcamaları, finansı taraflı yaparak vergilerimizi Sünni vatandaşlarımızın dinî gereksinimleri için rahatça ve helalmiş gibi kullanıyor. İşte, bu haksızlığa karşı Alevi toplumunun siyasallaşmasının dinamiklerinde, kimlik ve tanınma taleplerinin merkezinde cemevlerinin, inançsal haklarının mücadelesi vardır. Geldiğimiz süreçte devletin cemevlerimizi yok sayarak kendisine ideolojik açıdan bağımlı bir toplum olarak özelemeni acı bir şekilde görüyoruz; bu nedenledir ki Alevilerin ibadet merkezlerini ticarethane olarak görüyor, onları mali sıkıntılar içerisinde hapsedmeye gayret ediyor.

Şimdi, size birkaç kelam söyleyip, düşünmenizi istediğim birkaç şey var. Bu coğrafya, kültür, uygarlık, inanç dâhil tüm sanatsal uğraşlar ve sevginin oluşup olgunlaştığı topraklardır. Kadim uygarlıkların ortak değerlerini yani insana, doğaya, bilgiye, sevgiye dair ne varsa hepsini tüketen bu Hükümet ötekileştirdiklerinin değerlerine göz koymaktan çekinmemektedir.

Size bir hatırlatma daha yapmak istiyorum. UNESCO'nun Alevi-Bektaşî inancının dünyada az bulunur bir yaşam felsefesi ve inanç öğretisi olduğunu kabul ettiği Pirimiz Hünkâr Hacı Bektaş Veli'yi anma etkinliklerine Kültür Bakanlığı el koyarak pirimizin tasvirinde yer alan ceylan ile aslanı çıkardı, devlet eliyle ikiye bölünmüşlüğü ispatladı. Kültür Bakanlığı bu anma etkinliklerinden elini çekmelidir. Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı ve bir gece kararnamesiyle kurulan Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı, Hükûmetin eliyle, Alevi toplumunun inancını tanımlama cesaretini göstermiştir. Alevilerin inançsal değerlerini, tarihsel kişiliklerini bir gecede kültürel varlık olarak ilan etmiş, dolayısıyla ayrılacak bütçe de ancak Alevileri asimile etmeye yönelik kullanılacaktır. Aleviliği tanımlıyorsunuz, insan haklarına, mahkeme kararlarına uymuyorsunuz. Milyonlarca Alevi'nin ve kurumların sesine kulaklarınızı kapatıyorsunuz. Sonra da Bakanlığın bünyesinde Başkanlık oluşturunuz. İnsaf, aklımızla dalga geçmeyin diyoruz. İnsan sormadan edemiyor, elinizi bir vicdanınıza koyun lütfen. Siz bir Alevi yurttaşı olarak bu ülkede yaşasaydınız ne yapardınız? Ya da "Devlet bizi tanısin." demez misiniz? Ne hikmetse Alevi toplumunun devamlı dile getirdiği, hatta iktidarın organizasyonu Alevi çalıştayları sürecinde ortaklaşan 9-10 tane temel talebe ilişkin hiçbir gelişme yok. O talep çok nettir: "Cemevleri bizim ibadethanemizdir." İşte o yüzden diyoruz ki: Siz samimi değilsiniz. Tanımadığınız cemevlerini ve dedelerini kendinize bağlamak istiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, Alevilik sadece bir kültürel öge midir ki Kültür Bakanlığına bağlı olsun? Ulu ozanımız Nesimi'miz "Bende sığar iki cihan,/Ben bu cihana sığmazam,/Cevheri lamekân benim,/Kevnü mekâna sığmazam." derken Aleviliği bir müdürlüğe, bir bakanlığa nasıl sığdıracaksınız? Ocak dedelerimiz sadece taliplerine, ocaklarına karşı sorumludur. Bin yılı aşkın tarihimize hiçbir şekilde kimsenin memuru olmamışlardır. Bakanlık şimdi pirlerimize maaş bağlayarak memur muamelesi yapmaktadır. Aleviliğin kendi iç işleyişi özgündür, sevgi dili ve rızalıktır. Atamayla, maaş, makam, mevkiyle dede atanmaz.

Bunun asla kabul etmiyoruz. Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığına Alevilerin rızalığı yoktur. Alevilik bu Bakanlığa da Başkanlığa da sığmaz diyoruz. Kayyumluğu da asla kabul etmez.

Biz diyoruz ki: Önce AİHM'in yargı kararlarına uyun, gereklerini yapın; cemevlerini ibadethane olarak tanıyın diyoruz. Ocaklarımızı, cemevlerimizi, kurumlarımızı muhatap alın diyoruz. Burada Sayın Bakana soruyorum: Bakanlığın bünyesinde herhangi bir din, inanç veya mezhebe bağlı bir daire başkanlığı var mıdır? İşte Aleviliğe verdiğiniz değer budur diyorum. Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesinde Alevi toplumuna ait kültürel değerler, kutsal mekânlar, dergâhlar vardır. Bu anlamda, inanç merkezlerimizden Hacı Bektaş Veli Dergâhı ivedi bir şekilde Alevilere tahsis edilmeli, verilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Madımak hafıza ve utanç müzesi olarak ne zaman tanınacak? Buradan soruyorum. 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas Madımak'ta 35 canımız yakılarak katledildi. Alevi toplumu ve kurumlarının yıllarca talep ettiği "Madımak hafıza ve utanç müzesi" talebi neden görmezden geliniyor? Bu dava da insanlık davası olarak yüreklerimizde yerini almıştır.

Alevi coğrafyasında ziyaretgâhlarımızdan ellerinizi çekin diyoruz. Malatya'nın Hekimhan ilçesinden Sivas'ın Kangal ilçesine doğru olan hatta büyük bir maden arama, işletme faaliyetleri yapılmaktadır. Bu hattaki Alevi köyleri, Hacım Sultan Ocağı, 12 Kardeş Ocağı ile Vaylo Dede ve Salih Dede ziyaretgâhları büyük bir tehdit ve tehlikeyle karşı karşıyadır. Adıyaman'da yüz elli yıllık Üryan Hızır Ocağı evi rastgele bir şekilde yıkılarak moloz muamelesi yapılmıştır. Depremde zarar gören Ulu Baba, Mahmut Ensari gibi ziyaretlerin mekânları tümünden görmezden gelindi. Yine, zarar gören cemevi binalarımız kendi hâllerine terk edilmiş vaziyettedir.

Değerli milletvekilleri, iktidar "Allah'ın lütfu" dediği darbe girişimiyle çıkarılan kanun hükmünde kararnamelele toplam 178 basın-yayın kurulu ve basın yayın kurumunu kapattı. Bunlar arasında Alevilerin kanalları olan TV10 ve Yol TV televizyon kanalları da kapatıldı. Bunlar tamamen, Alevi geleneklerini, itikadi inançlarını özgürce, her platformda ifade eden kurumlardır; cemlerimizi, gelenek-göreneklerimiz, itikadi inançlarımızı gür bir şekilde söylüyorlardı; bizler köylerimizden metropol kentlere geldiğimizde, metropol kentlerdeki, Avrupa'daki canlarımızla buluşturan mekânları ama geçen yıl Anayasa Mahkemesi ilgili KHK'yi iptal etti. Bu haksızlığı ne zaman giderecek, lisansı iptal edilen televizyonları ne zaman iade edecek, kanal çalışanlarının zararlarını nasıl tazmin edeceksiniz?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken başta Alevilerin ve Türkiye'de yaşayan tüm inançların, tüm kimliklerin kendilerini özgürce ifade edebileceği, eşit haklara sahip olabileceği, barış içinde yaşayacağımız, demokratik bir anayasaya olan inancımızı burada bir daha dillendirmek istiyorum. Aleviler bu topraklarda vardır, Alevilik haklı diyoruz. Biz kimsenin itikadi inancından dolayı ötekileştirilmesini asla kabul etmiyoruz. O anlamda, ilgili herkesi elini vicdanına koyarak Alevi toplumunun sorunlarını çözmeye davet ediyorum. Bu, Meclisin büyük bir sorumluluğudur.

Hepinizi Hak aşkıyla selamlıyorum; Ali baş, boz atlı Hızır yoldaşınız olsun.

Aşk ile. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Fırat.

Dördüncü konuşmacı Mardin Milletvekili Sayın George Aslan.

Buyurun Sayın Aslan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Süreniz sekiz dakikadır

HEDEP GRUBU ADINA GEORGE ASLAN (Mardin) – "...(*) Tercümesi, Genel Kurulu Süryanice diliyle selamladım. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekillerini ve televizyonları başında bizleri izleyen halklarımızı ve cezaevlerindeki tüm devrimcileri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugünkü konuşmamda azınlık vakıflarının sorunlarına değineceğim. Osmanlı döneminde nüfusun bir bölümünü oluşturan Hristiyan halklar son yüzyılın başlarından günümüze kadar süregelen katliam ve baskıcı uygulamalar sonucunda büyük bir nüfus kaybına uğratılarak azınlık duruma düşürülmüştür. Bu süreç aynı zamanda Ermeni, Rum ve Asuri Süryanilerin mal ve mülklerine el koyma sürecidir dolayısıyla bu sorun cumhuriyetle yaşıt olan ve günümüzde de hâlen Türkiye'nin önünde çözüm bekleyen önemli sorunlardan biridir.

Türkiye'de yaşayan Hristiyan halklar Lozan Antlaşması'yla birlikte azınlık olarak kabul edilmelerinden kaynaklı bir dizi bireysel ve kolektif haklar elde etmiştir. Mülk edinme hakları dâhil olmak üzere eğitim, kültürel, dinsel, dilssel ve diğer birçok alandaki hakları garantiye alınmıştır. Buna rağmen Cumhuriyet Dönemi'nde çıkarılan yasalar ve uygulanan ayrımcı politikalar nedeniyle bu hakların çoğu gasbedilmiştir.

Osmanlı döneminden günümüze kadar varlıklarını sürdüren azınlık vakıfları Hristiyan toplumunun dinî, kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için kurulan kilise, sinagog, okul ve hastanelerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için büyük önem taşır. Devletin maddi destek vermediği bu vakıfların hayratlarının yegâne geçim kaynağı sahip oldukları mülklerin akarlarıdır.

Değerli milletvekilleri, azınlık vakıflarına ait taşınmazlara el koyma süreci 1935 yılında çıkarılan Vakıflar Kanunu'yla birlikte başlamıştır. 1935 yılında Vakıflar Kanunu'nda yapılan düzenlemenin yürürlüğe girmesiyle 1936 yılında tüm vakıflara mülklerini beyan etme ve tapuya kaydettirme zorunluluğu getirildi, ardından 1974 yılında Yargıtay tarafından azınlık vakıflarının mülk edinmelerini yasaklayan bir karar çıkarıldı. 1974'ten itibaren azınlık vakıflarının yeni mülk edinmeleri engellendiği gibi Yargıtayın bu kararına istinaden açılan davalar neticesinde Ermeni, Rum Asuri, Süryani ve Musevilere ait binlerce taşınmazla el konulmuştur. Bunların arasında kuruluşunda Hrant Dink'in de büyük emeği olan Tuzla'daki Ermeni Yetimhanesi, diğer adıyla Kamp Armen ve Mardin'de günümüzde müze olarak kullanılan Süryani Katolik Patrikhanesinin binası da bulunmaktadır. Azınlık vakıflarının tapulu taşınmazlarının hukuk dışı yollarla ellerinden alınmasına yönelik 1936 Beyannamesi ve mazbut vakıf gibi uygulamalar bürokrasi tarafından geliştirilmiş ve yürütülmüşse de yargı eliyle buna bir yasal meşruiyet kazandırılmak istenmiştir. En alttaki idare mahkemelerinden en üstteki Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna kadar bütün yargı sistemi azınlık vakıflarına yönelik hukuka aykırı uygulamalara hukuki kılıf sağlamak için bu süreçte aktif bir rol üstlenmiştir.

Değerli milletvekilleri, azınlık vakıflarının seçimlerini düzenleyen yönetmelik 2013'te iptal edilmiş ve dokuz yılı aşkın süredir vakıf yönetim kurulu seçimleri yapılmamaktaydı. Bu da azınlık toplumlarının, kurumlarının idaresini zorlaştırmış ve hak kayıplarına neden olmuştur. Nihayet dokuz yıldan fazla bir süre hukuksuzca geciktirilen seçim yönetmeliği geçtiğimiz yıl çıkarıldı. AKP iktidarları döneminde bir kısım gayrimenkullerin iadesi ve mülk edinme hakkı önündeki engellerin kaldırılması gibi azınlık vakıflarına ilişkin kimi olumlu adımlar atılmış olsa da el konulmuş taşınmazlar sorunu devam ediyor. Kapsayıcı bir çözüm için Vakıflar Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1935 tarihinden itibaren Ermeni, Rum, Asuri, Süryani ve Musevilere ait mazbutaya alınmış vakıflar ve üçüncü şahıslara satılmış taşınmazlar da dâhil olmak üzere el konulmuş tüm mülk ve taşınmazlar iade edilmelidir.

Sayın Bakan, Batman'ın Beşiri ilçesinde bulunan tarihî Mor Kırakus Manastırı konusuna bütçenin Komisyon görüşmelerinde de değinmiştim. Verdiğiniz cevapta restorasyonu tamamlanan kiliselerden bahsettiniz, bu çalışmalarınızı olumlu

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

karşıladığımızı ifade etmek istiyorum. Restorasyonu tamamlandıktan sonra Mor Kiryakus Manastırı'nın bağlı olduğu Mor Gabriel Manastırı Vakfına iadesinin yapılmasını talep ediyoruz.

Bunun dışında, yine Komisyonda, Hakkâri'de Doğu Asur Kilisesi'nin merkezî durumunda olan Koçanis'teki Mar Şalita Manastırı'nın bir patriklik merkezi olduğunu biliyorsunuz. Türkiye, yıllarca Süryani Patrikhanesini Suriye'den Mardin'in Deyrulzafaran Manastırı'na taşımak için çok büyük uğraş verdiğini biliyorum. Bu başarısızdı tabii ama bugün elde bir fırsat var. Doğu Asur Kilisesi'nin merkezi yaklaşık yüz yıldır Amerika'nın Chicago kentinde ve bu patrik şimdi gönüllü olarak Hakkâri'ye taşınmak istiyor. Bakanlık olarak eğer siz bu manastırı restore edecekseniz çok olumlu yaklaşacağımızı belirtmek istiyorum, siz bunu yapmasanız bile bu halkın kendi manastırını restore etmesine izin vermenizi bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, daha önce de dile getirdiğim ancak hâlâ çözülmemiş olan diğer bir sorun da Hristiyan ve Ezidi öğrencilere dayatılan din dersleri konusudur. Bu yılki lise programlarında yer alan "din, ahlak ve değer" başlığı altındaki derslerden en az biri zorunlu hâle getirilmiştir. 10, 11 ve 12'nci sınıflar için dinî dersler dışında öğrencilerin seçebilecekleri alternatif dersler mevcutken 9'uncu sınıflar için zorunlu olan seçmeli derslerin tümü dinî derslerdir. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersinden muaf olmalarına rağmen Hristiyan ve Ezidi öğrenciler de bu uygulamaya tabi tutulmaktadır. "Seçmeli ders" denilerek Hristiyan ve Ezidi öğrencilere din içerikli dersleri dayatan bu uygulamaya son verilmeli, öğrencilerin din içerikli derslerden muaf tutulması veya dinî dersler dışındaki farklı alanlardan ders seçebilmelerine imkân tanınmalıdır.

Değerli milletvekilleri, son olarak Noel ve yılbaşı yaklaşırken Filistin'de yaşanan acı olaylar bahane edilerek Türkiye'deki Hristiyanlara karşı tehdit ve nefret söylemleri kullanılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Aslan.

GEORGE ASLAN (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakikayla tamamlamam mümkün değil. 600 Müslüman milletvekili içerisinde bir Hristiyan milletvekiliyim. Dertlerimiz de çok, lütfen bir iki dakika ek süre rica ediyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Hele bir başlayın, Allah kerim.

GEORGE ASLAN (Devamla) – Geçtiğimiz günlerde sosyal medyada Noel bayramını ve yılbaşını kutlayanları tehdit eden ve hedef gösteren bir mesaj paylaşıldı; Mardin İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından gönderilen ve Nusaybin İlçe Millî Eğitim Müdürü aracılığıyla okulların WhatsApp gruplarında paylaşılan mesajda Noel ve yılbaşını kutlayanlara karşı kin ve nefret kusan ifadeler kullanılmıştır. Mardin'de Noel bayramını kutlayan Süryaniler başta olmak üzere, yılbaşını kutlayanları tehdit eden ve hedef hâline getiren Mardin İl Millî Eğitim Müdürü derhâl görevinden uzaklaştırılmalı ve yargılanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

GEORGE ASLAN (Devamla) – Noel artık dünyanın birçok yerinde bir kültür hâline geldi; Çin ve Hindistan dünya nüfusunun birçoğunu oluşturuyor ve Çin Halk Cumhuriyeti'nde ve Hindistan'da yaşayan nüfusun yüzde 95'i Hristiyan değildir ve Noel kutlamaları orada da yapılıyor. Keza, Endonezya'da, Mısır'da da aynı şekilde kutlanıyor. Filistin'de rahmetli Yaser Arafat'la başlayan bir gelenek vardı, rahmetli Arafat, her Noel gününde dönüşümlü kiliselere gidip ayini başından sonuna kadar dinliyordu. Bu gelenek Devlet Başkanı Mahmud Abbas'la da devam etti. Şunu da söyleyeyim: Filistin'de sadece Müslümanlar yaşamıyor, Filistin nüfusu Hristiyanlardan ve Müslümanlardan oluşuyor. Filistin davasına en büyük hizmeti yapan Filistin Halk Kurtuluş Cephesi lideri George Habaş'tır ve o cephede...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GEORGE ASLAN (Devamla) – Son bir dakika rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

GEORGE ASLAN (Devamla) – ...onlarca Türk ve Kürt Süryani, Filistin halkıyla omuz omuza İsrail'e karşı savaşmış ve şehit düşmüştür.

Bu vesileyle ben hem saygıdeğer George Habaş'ı hem bu devrimcileri saygıyla anıyorum ve Genel Kurulu da yine saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Teşekkürler Sayın Başkan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Size verdiğim fazla dakikaları Sayın Çiçek Otlu'dan keseceğim, Müslüman mı bilmiyorum ama.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Ben kadını, bir erkekten kesin, benden değil.

BAŞKAN – Sayın Otlu, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın seyirciler hapishanede açlık grevinde bulunan sevgili arkadaşlarımızı selamlayarak başlamak istiyorum.

Yıllardır bu Parlamento çatısı altında bu dönemde bütçe görüşmeleri yapılır ve bir sonraki yılın bütçesi belirlenir fakat bu konudaki temel soru şudur: Neyin bütçesini görüşüyor, kimin bütçesini planlıyoruz? Açık ki bizim açımızdan tek yanıtı var, yalnızca yirmi bir yıllık AKP iktidarı değil, ondan önceki dönemlerdeki sermaye sınıfının bütçesi tartışılıyor yani patronların bütçesi planlanıyor burada. Devlet halkın devleti değil, iktidar halk iktidarı değil. O nedenle buradaki bütçe, sermayenin, savaşın, yolsuzluğun ve sarayın bütçesidir. Açık ki bu bütçe planlaması, AKP iktidarıyla son yıllardaki AKP ve MHP saray koalisyonu döneminde işçi sınıfı ve ezilenler aleyhine daha da pervasız bir düzeye ulaşmış durumdadır. Burada iki taraf var: Zenginler sınıfının ve onun iktidarının çıkarını savunan düzen partileri ile halklarımızın, milyonlarca emekçinin, kadınların, gençlerin çıkarını savunan bizler yani partimiz DEM var. Devlet bütçeleri esasen kamu harcamaları ve vergilerden oluşturuluyor. Ne var ki, devlet sermayenin devleti, Parlamento da çıkar ilişkilerini düzenleyen bir kurum olunca burada, işçilerin, ezilenlerin emeğinden, kadınların emeğinden söz etmek imkânsız. Sadece, savaşa, orduya, polise, MİT'e, bürokratik mekanizmalara, Diyanete, tekellere ve şatafatlı saray hayatına ayrılan bütçeden söz ediliyor 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nde. Sömürü düzeni olarak kapitalist sistemin temel öğelerinden olan emek ve sermaye arasındaki ilişkileri perdeleyen bir rol oynuyor buradaki tartışmalar. O yüzden de bu bütçede halk yok, halklara karşı olan devlet var; işçi sınıfı yok, patronlar var; emekçi kadınlar yok, erkek egemen rejim, faşist rejim var. AKP ve MHP iktidarında işçi sınıfının ve ezilenler içinde bulunduğu koşullar hiç bu kadar ağırlaşmamıştır; emek bu kadar değersizleşmemiş, güvencesizlik, esnek çalışma, kural hâline gelmemiş; taşeronlaştırma, işsizlik, iş gücü kıyımı, iş cinayetleri ve iş güvenliği, çalışma koşullarının başat sorunları hâline gelmemiştir. AKP iktidara geldiğinden beri 32.180 işçi katledilmiştir; Ermenek'te, Soma'da, Şırnak'ta, Amasra'da katledilmiştir. Sendikal örgütlenmenin önündeki engeller büyümüş, grev hakkı bu faşist koalisyon iktidarı altında 12 Eylül rejiminden daha fazla gasbedilmiştir. İşçi mücadelesinde faşist baskı ve yasakların doğrudan hâkim olmadığı neredeyse tek bir an bile bulmak mümkün değildir. Yalnızca 2023 yılında fiilî grev ve direnişlerin hangisini ele alırsak alalım, bir tarafta emeği ve hakları için direnen işçileri, diğer tarafta patronların hakkını koruyan ve onlara koruyucu barikat olan polis ve jandarmayı görürsünüz; aynı dünkü Urfa'daki Özak direnişindeki işçilerin karşısına konulan jandarma kuvveti gibi, gaz bombaları ve tazyikli sularla karşılaşırlar.

Örneğin, sendikaya üye olmak sözde anayasal bir hak ve keyfi şekilde işçi çıkarmak sözde yasaktır ancak devlet

patronlara, sendikaya üye olan işçileri kod 46 örneğinde olduğu gibi "ahlaksızlık" kodları yoluyla tasfiye etme kapısını ardına kadar açmış durumdadır. Bireylerin sendikada örgütlenmesi kadar sendikaların iş yerlerinde örgütlenmesi de devlet tarafından zorlaştırılmaktadır. 12 Eylül Anayasası'nın hediyesi olan iş kolu ve iş yeri barajları vardır ve bu barajlar ancak patronların hakkını savunmaktadır. Grev dersiniz sadece ücret grevi vardır, bu da sınırlı bir grevdir; yirmi yılda 200 bin işçinin grevi millî güvenlik gerekçesiyle yasaklanmıştır ve karşısına polis, jandarma çıkarılmıştır. Hakkını isteyenlerin alabildiği şey, sadece devletin açık devlet şiddeti, gözaltı, tutuklama olur; sonrasında da kara listeye alınarak iş yerlerine girmesi ve iş bulması yasaklanır. İşçinin hakkını arayacağı tek yer iş mahkemeleri olmuştur. Açlık ve işsizlik işçiye bugün dayatılır ama adalet buralara iki sene içerisinde gelmektedir. Uluslararası Sendikalar Örgütüne göre Türkiye, sendikal hak ve özgürlüklerin en kötü olduğu dünyadaki 10 ülke arasındadır. Emek alanındaki sorunlar söylemekle bitmeyecektir çünkü ortada gerçek anlamıyla, şu anda bütçedeki gibi, asgari ücretteki gibi ne bir masa vardır ne de bir pazarlık vardır; tek bir şey vardır, işçinin grev hakkını almak ve patronların artı değer hakkını savunmaktır. "Halkı enflasyona ezdirmeyeceğiz." diyorlar, boş palavradan başka bir şey değildir. Enflasyona neden olan ekonomik politikalar sadece halkı eziyor ve bu büyük bütçeyle Diyanet aracılığıyla da milyonları uyutmaya ve yaşananları kademeli gibi göstermeye çalışıyorsunuz. Çünkü siz halkın partisi değilsiniz, bir avuç asalak sermayedarın, patronlar sınıfının, burjuva tekelinin partisidir. İktidarınız işçi sınıfına ve ezilenlere düşman bir partidir.

Özetle, sendikal barajlar, yetki sistemleri, grev hakkının yasayla fiilen ortadan kaldırılması, kod uygulamaları, işçilerin, en temel ücretlerinin belirlenmesinde dahi hak sahibi olmamaları, ağır sömürü koşulu altında toplantı ve gösteri özgürlüğünün bulunmaması faşizmdir; bu uygulamalar işçi sınıfının ve emekçilerin başdüşmanıdır. Bu nedenle kadınlara bu bütçede de yer yoktur, kadınlara sadece ev hakkı tanınmıştır, kadınlara yönelik her türlü şiddeti ve ayrımcılığı ortadan kaldırmaya yönelik bir bütçeden söz edemiyoruz. Toplumsal cinsiyet eşitliği yoktur, o yüzden de eşit işe eşit ücret veren, ev içi emeği ücretlendiren ve tepeden tırnağa bu erkek egemen sistemde bu iktidarda hiçbir duyarlı bütçe göremeyeceğiz. Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi olarak bizler, sosyalistler, yurtseverler, ilericiler, devrimciler ancak kadına yönelik bütçeyi hayata geçirebilir ve geçireceğiz de. Partimiz Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi olarak işsizliği, yoksulluğu, sömürüye, işçi kıyımlarına, işçi cinayetlerine karşı insanca yaşamı savunuyoruz. İşçi ve emekçilerin kazanımları bize yol gösteriyor. Asgari ücretin, 4 kişilik bir ailenin tüm ihtiyaçları gözetilerek yoksulluk sınırının üzerinde ve vergiden muaf tutularak belirlenmesini, emekli maaşlarının yoksulluk sınırı üzerinde olmasını savunuyoruz. Partimiz kapitalizme, emek sömürüne, yolsuzluk ve talana karşı mücadeleye devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Oflu.

ÇİÇEK OTLU (Devamla) – Halkçı iktidarı ve halkçı ekonomiyi savunuyoruz. Bu temelde, işçi sınıfı ve ezilen halklarımızın kapitalist sömürü düzenine karşı adil ve insanca bir yaşamı için sömürgeci, işgal ve savaşlara karşı halkların eşit ve kardeşçe yaşamı için faşizme karşı özgürlük için örgütlenmeye ve mücadele etmeye, kaderini ellerine almaya çağırıyoruz. Esnek ve güvencesiz çalışmaya, sigortasız çalışmaya, taşeronlaştırmaya, sendikasızaştırmaya ve kazanılmış haklarımızın gasbına karşı faşist saray rejiminin bütçesini değil, halkların bütçesini savunuyoruz.

İyi günler. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Oflu.

Altıncı olarak Mardin Milletvekili Sayın Beritan Güneş Altın konuşacaklar.

Buyurun Sayın Altın. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Süreniz altı dakikadır.

HEDEP GRUBU ADINA BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri; bugün, burada 2024 yılının bütçesini hep birlikte konuşuyoruz. Bütçeye baktığımızda, yine tekçi, inkârcı bir anlayışla hazırlandığını görüyoruz ve eş zamanlı olarak bugün Sincan Cezaevi kampüsünde, yine Türkiye siyasetinin yüz yıllık inkârcı ve tekçi politikaları burada gözler önüne seriliyor, burada, bir kez daha kadın siyasi tutsaklar tarafından yargılanıyor ve Sebahat Tuncel'in de dediği gibi, nefretin etrafında birleşenler, demokratik siyaseti yargılıyorlar ama biz de buradan söyleyelim ki başaramayacaklar. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Ben de bugün, yüz yıllık inkârcı ve tekçi siyasetin diller, kültürler üzerindeki yansımalarından, bir de Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumunun bundaki rolünden bahsetmek istiyorum. Bu kurumlar, devletin tarih ve dil politikalarının ideolojik yürütücülüğünü üstlenmişler, bilimsellikten uzak, egemen ideolojiyi tahkim etmek için halkları asimile etmenin araçları hâline gelmişlerdir.

Türk Dil Kurumuna bakıyoruz, Türk Dil Kurumunun yapıp ettiklerine bakıyoruz, Anadolu ve Mezopotamya'da Türkçe dışında, konuşulan hiçbir dili görmüyoruz; çok kültürlü, çok dilli bu yaşam pratiğini yansıtmadığını görüyoruz ve biz buradan soruyoruz Sayın Bakana: Milyonların konuştuğu Kürt dili için şimdiye kadar 1 sözlük ve 5 kitap haricinde ne yaptınız? Kürt dilinin gelişmesi için ne gibi bir çaba harcadınız ve bu bütçede buna ne kadar yer verdiniz? Çünkü biz baktığımızda hiçbir çalışmayı, hiçbir emeği görmüyoruz.

Diğer yandan, Musa Anter ve yoldaşları bu dilin gelişimi, kültürel hafızanın korunması için 90'lı yıllarda yaptıkları çalışmalarla Mezopotamya Kültür Merkezi'ni, İstanbul Kültür Enstitüsünü kurdular ve burada büyük bir mücadeleyle dil ve hafıza mücadelesi verdiler. Fakat ne oldu? 15 Temmuzun hemen ardından bu kurumlar; Kürdi-Der, İstanbul Kültür Enstitüsü, Kürt dil kurumu kapatıldı.

Peki, yine sormak istiyorum: TDK'ye bakıyoruz, Kürtçe için herhangi bir çalışma yok; e, Kürtçeyi geliştirmeye yönelik açtığımız kurumları da kapattınız, ana dilinde eğitim için de Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne şerh koydunuz, çocuklar eğitim alamıyorlar ana dillerinde. Peki, bu dil nasıl gelişecek? Türkiye ve Mezopotamya'da yaşayan halkların dilleri nasıl gelişecek, nasıl yeni nesillere aktarılacak? Bunu ben soruyorum ve diyorum ki bu, bir kültür ve dil kırımı değilse, nedir? Buyurun, cevap verin. Erken cumhuriyet döneminde bugünün halklarının, inançlarının hafızasız kılındığını hep birlikte görüyoruz.

Aynı zamanda Türk Tarih Kurumuna da bakıyoruz, orada da Kürtler yok. Nerede bu Kürtler, nereden geldiler? Bunun cevabını bulamıyoruz. Yeni nesillerimiz, Kürt çocukları kendi tarihlerine nasıl ulaşacaklar? Biz buradan onu da söyleyelim, alternatifsiz değiliz. Kürtçenin, Kürt'ün nereden geldiğini merak edenler gitsinler, tarihin başlangıcına baksınlar; gitsinler, Zagroslara baksınlar, Hurriilere baksınlar, Gutilere baksınlar, Med İmparatorluğuna baksınlar, orada Kürt'ü de Kürtçeyi de çok iyi göreceklerdir. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Diğer bir yandan, binlerce Kürtçe ve Ermenice şarkının Türkçeleştirildiğini biliyoruz biz. Belki siz bilmezsiniz, örnekleyeyim: Seyran Mangi'yi bilir misiniz? Hayır, bilmezsiniz. Hasan Zirek'in "Ey Niştiman"ını bilir misiniz? Onu da bilmezsiniz ama siz onların Türkçeleştirildiği "Ağlama Yâr Ağlama'yı" bilirsiniz, "Ankara'nın Taşına Bak"ı bilirsiniz çünkü Kürt'ün dilini de tarihini de yok saydınız, onların sanat eserlerini de Türkçeleştirmeye çalıştınız. Bu ülkede "Ad Değiştirme İhtisas Kurulu" diye bir şey vardı ya! 28 bin yerin adı değiştirildi, bir toplumsal hafıza kırımı gerçekleştirildi. Bugün bu kurum yok ama bugün bu kurumun, iktidarın yereldeki temsilcileri olan, Kürt halkının iradesini gasbeden kayyumlar var ve o kayyumlar aynı işi yüz yıldır yapmaya devam ediyorlar. Ne yapıyorlar? Kızıltepe'de Aşti ve Berçem Mahallelerinin isimlerini değiştiriyorlar, Uğur Kaymaz'ın heykelini yıkıyorlar.

Sizin 12 yaşında 13 polis kurşunuyla vurulan Uğur Kaymaz'ın heykelini yıkmaya nasıl vicdanınız elverdi ya! Ben soruyorum buradan; Türkiye'de olanlar yetmiyor, şimdi bir de Afrin'de yerlerin isimleri değiştiriliyor, Kürtçe tabelalar kaldırılıyor, onun yerine Türkçe tabelalar konuluyor. Biz buradan soruyoruz, Türkçe yer isimlerinin Afrin'de ne işi var? Biz ne Türk Dil Kurumunun ne Türk Tarih Kurumunun Türkçeyi geliştirmesine, Türk tarihini araştırmasına karşı değiliz, elbette araştırsınlar; bizim karşı olduğumuz ve eleştirdiğimiz şey çok dili ve çok kültürü kapsayamama meselesidir. Biz bu topraklardaki tüm halkların toplumsal hafızasının korunması gerektiğini savunuyoruz. Ve şimdi yeniden soruyorum: Bu topraklarda konuşulan Kürtçenin, Süryanicenin ve daha nice dilin gelişimini sağlamak için, toplumsal hafızayı korumak için bu kurumları neden yeniden organize etmiyoruz, bütçede neden bunlara yer vermiyoruz? Tüm dillerin, kültürünün gelişimini korumak bizlerin sorumluluğunda değil midir diyorum ve bir de çok ilginç bir şeyi daha paylaşmak istiyorum. Türk Dil Kurumu yazdığınızda karşınıza bir yazı çıkıyor, orada deniliyor ki: "Bizim dilimiz kimliğimizdir." Biz buna katılıyoruz ama bunu eksik buluyoruz, bunu tamamlamak istiyoruz ve diyoruz ki: "...(*)" (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altın.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına son konuşmacı Sayın Sümeyye Boz, Muş Milletvekili.

Buyurun Sayın Boz. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

HEDEP GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmaya başlamadan önce "...(*)" (HEDEP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Öğrenirsiniz.

Emekçinin sosyal güvenliği için değil, iktidarın siyasi güvenliği için hazırlanan bir bütçeyle karşı karşıyayız. 11 trilyonluk bu bütçe içerisinde sadece silahlanma ve güvenlikçi politikalara ayrılan yüzde 10'un üzerinde bir bütçe var. Şimdi, baktığımızda, yüzde 10'un üzerinde ayrılan bu pay aynı zamanda ekonomik krizin, enflasyonun ve yoksulluğun derinleşmesinin en önemli sebeplerinden biri. Bu payın sonuçlarını elbette ki halkın yoksullaşmasında görüyoruz. Kadınlardan gençlere, emeklilerden engellilere toplumun tüm kesimi bu paydan eşitsiz bir şekilde yoksulluktan yana nasibini almış bulunuyor. Güvenlikçi politikaların dışında bir de güvencesizleştirme politikalarının aynı zamanda emeği gözetmeyen yansımalarına tanık oluyoruz. İktidar ekonomik büyümeden bahsederken istihdamsız bir politikadan, istihdamsız bir büyümeden bahsediyor. Bu politikalar aynı zamanda çalışanın yoksulluğu çerçevesinde kendini var ediyor. Artık bu ülkede çalışanlar istediği kadar çalışsınlar, gece gündüz emek sarf etsinler bu yoksulluk cenderesinden ne yazık ki kurtulamıyorlar.

1980'den günümüze kadar ücretlilerin millî gelir içerisindeki dağılımına, payına baktığımızda sistematik bir şekilde düşüşü görüyoruz. Emeğin sermayeden yana payının az olması elbette ki sermayeyi gözetken politikaların sonucu olarak açığa çıkmakta.

Kasım ayı geçim şartları sonuçlarına göre, gıda harcaması, giyim, konut, ulaşım gibi zorunlu kalemlere ayrılan harcama tutarı yani yoksulluk sınırı, asgari ücretin tam 4 katı. Yoksulluk sınırının hemen ardından ise elbette, yaşama maliyeti ve açlık sınırı geliyor ki açlık ve yoksulluk sınırının çok altında ücret alan kesimler de var ve bu çalışanların toplum içerisinde çalışan kesimler içerisindeki oranı yüzde 54,8 yani bu ülkenin yarısından fazlası açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmiş.

Bu durumun yanı sıra, baktığımızda, asgari ücretin en düşük ücret değil, aynı şekilde, ortalama bir ücret olduğunu da görmüş oluyoruz. 2012 yılından bugüne kadar, on bir yıl boyunca, eğer dolar bazında düşünürsek asgari ücretin arttığına değil, giderek düştüğüne tanık olmuş oluyoruz. "Asgari ücreti artırdık." diye bu iktidar propaganda yapıyor ancak asgari ücretin alım gücünün, maliyetinin düşük olduğuna tanık oluyoruz. Asgari ücretin alım gücüne bakmak gerekiyor; 2012 yılında alınan ücretle, onun tekabül ettiği alım ile 2023 yılındaki alıma tekabül eden alım gücü nedir, bunu karşılaştırmak gerekiyor. 2012 yılında asgari ücretle 5 çeyrek altın alınabilirken bugün, 2023 yılında 1 asgari ücretle yaklaşık 3 çeyrek altın alınabiliyor. Alım gücü düştü ama onlar, asgari ücreti artırdıklarıyla ilgili propaganda yapıp kendilerine alan açmaya çalışıyorlar.

Asgari ücretlinin dışında, asgari ücretin altında ve kayıt dışı şekilde çalışan milyonlarca emekçinin olduğunu da biliyoruz. Böyle bir süreçte, enflasyonun bu kadar yüksek olduğu bir anda, yoksullaşmanın, sefaletin bu kadar yüksek olduğu bir anda asgari ücretle sadece bir kere zam yapılması bu toplumda yaşayan, bu ülkede yaşayan bütün halkları, emekçileri sefalete, yoksulluğa mahkûm etmekten başka hiçbir anlama gelmez. Bahsettiğimiz çalışan yoksulluğu da zaten iktidarın bu emek politikalarından bağımsız değildir. Bu politikalarından bazıları da göçmen işçilere yönelik saldırılar, çocuk işçiliğinin yasaklanmaması, EYT gibi bir düzenlemeyle 14 milyon çalışanın mağdur edilmesi ve sosyal güvenlikle eşitsizliğe sebep olmasıdır; bunlarla birlikte, gelir adaletsizliğine, sermayeye peşkeş çekmesidir.

Şimdi, baktığımızda, emeğin ucuzlaması ve sömürülmesi, iktidarın elbette ki istihdam stratejisi olarak karşımıza çıkıyor. Bu sömürü stratejisi belli bölgelerde, belli alanlarda ve belli kesimlerde özellikle yoğunlaşmış durumda. Bölgesel eşitsizlik ile yoksulluk belli bir bölgede toplanıyor. Hanede kişi başına düşen gelirin asgari ücretin üçte 1'inden az olduğu ilk 10 il Kürt illeri. Şöyle ki: Kendi seçim bölgem olan Muş ve aynı zamanda Ağrı, Urfa illerinde de yoksulluk yoğunluğunun en fazla olduğunu, Türkiye ortalamasının üstünde olduğunu görüyoruz. Bunun yanı sıra bir de işsizlik haritası var ki bu da bizi az önce bahsettiğimiz şekilde, yine aynı veriye, yine aynı haritaya gönderiyor.

Güvenlikçi politikaların en fazla mağduru olan kentler yine bu bahsettiğimiz kentler. Güvencesizleştirilen emek politikalarıyla ve bölgesel eşitsizlikten kaynaklı derin bir yoksullukla yaşamını idame ettirmeye çalışan kentler buraları.

Emek sömürüsünün bazı alanlarda yoğunlaştığını söylemiştik, işte bu alanlardan biri de Kürt işçilerinin, göçmen işçilerin ve mülteci emekçilerin yoğunlukla yer aldığı mevsimlik tarım işleri. Mevsimlik işçiler, yasal düzenlemelerin eksikliklerinden kaynaklı ciddi bir mağduriyet yaşamaktalar ve ücret adaletsizliğinden iş güvencesizliğine, kayıt dışılığa kadar ciddi bir abluka altındalar. Şimdi, baktığımızda, bunların yanı sıra mevsimlik iş temelde kadın ve çocuk emeğine dayanmakta. 2 milyon civarı mevsimlik tarım işçisinden bahsediyoruz, bu da sorunların kadınlar ve çocuklar açısından katmerlendiğini, giderek arttığını gözler önüne seriyor çünkü kadınlar ve çocuklar ucuz emek gücü olarak değerlendirilmekte. Kötü hijyen, uygunsuz koşullar, sağlığa erişememe ve bunlarla birlikte kadınların hem iş yerlerinde hem de ailede, sosyal hayatta erkek egemen sistem içerisinde birçok farklı rolü üstlenmek zorunda kaldığını da bize gösteriyor. Yani, emek sömürüsü, yoksulluk derinleşirken yoksulluğu da en ağır şekilde yaşayan kesimlerin başında yine kadınlar geliyor. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden dolayı kadınlara daha az kaynak ayrılıyor ve kaynaklara erişimi zorlaşıyor, işten çıkarılmak söz konusu olduğunda da akla yine ilk ucuz emek gücü olan kadınlar geliyor. İşsizlik verilerine baktığımızda ise yine en yüksek kategori 29,9'la geniş tanımlı kadın işsizliği, bunu takiben 2'nci sırada ise yüzde 22'yle genç kadın işsizliği var; tüm bu rakamlar kadınların yoksulun da yoksulu hâline getirildiğini bize göstermekte.

2024 bütçesi çalışan yoksulluğunu, gelir adaletsizliğini ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştiren bir dönemi bize

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(*)) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

yaşatmayı vadeden bir bütçeden başka bir şey değildir. Biz de diyoruz ki kadın yoksulluğuyla ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle mücadelede bütçe politikalarının odak noktasında kadın olmalı. Kadın istihdamını teşvik etmek için sosyal güvencenin sağlanması ve emek haklarının korunması gerekiyor. Özellikle de evlilik, çocuk, hasta bakımı, yaşlı bakımı gibi gerekçelerle istihdam alanından uzaklaştırılan kadınların tekrardan istihdam alanlarına geri dönüşünü sağlayacak politikaların hayata geçirilmesi gerekiyor; hem vergi desteği hem ücret desteği hem de kamusal alanlarda bakım desteği sağlanarak bu amaçla bütçe ayrılmalı.

Değerli milletvekilleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesi görüşülürken emekçilerin gündeminde ise Özak Tekstil direnişçileri, DEDAŞ işçilerinin göçe zorlanması, 112 Acil Çağrı Merkezi çalışanlarının mücadelesi, Agrobay işçilerinin direnişi emek gündemindeki yerini alıyor. Urfa'da Özak Tekstil fabrikası işçileri mobbing, tehdit ve işten çıkarmalara karşı iş bırakma eylemlerinde 18'inci gündeler. Mardin'de DEDAŞ'ın yüksek faturaları ve kestiği cezalar çiftçileri üretimden koparma noktasına getirdi ve işçiler kendilerinin bu baskıyla göçe zorlandıklarını ifade etmekte. Öncelikle, emekçinin, işçinin haklarını gasbeden, sömürüyü derinleştiren bu politikalara karşı haklarını savunan, direnişini gösteren ve her alanda mücadelesini yükselten işçilerin direnişlerini selamlıyorum, onların direnişinin yanında olduğumuzu bir kez daha dile getiriyorum.

Ayrıca, Muş'ta, belediyede 132 daimî işçiyle ilgili bir problem vardı, küçük, ufak bir iyileştirmeye yapıldı sadece ama yine de adil ve hak ettikleri maaşları alamadılar. Kayyum belediyeleri başta olmak üzere birçok belediyenin SGK'ye borcu bulunmakta ve bu SGK'ye borçların ödenmediğini görüyoruz ki bunlar da Sayıştay raporlarıyla alenen ortaya çıkarılmış durumdadır. Yine, Muş Devlet Hastanesi yemekhane bölümünde çalışan işçilerin kadroları teslim edilmiyor. Bu yüzden de biz işçilerin her alanda, haklarının gasbedildiği her noktada onların destekçisi olmaya devam edeceğimizi bir kez daha söylüyoruz ve bu politikaları da her zaman teşhir edeceğiz.

2024 yılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesine baktığımızda emeğin sömürsünü ve sefalet ücretlerini devam ettireceği apaçık ortadadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Ülkeyi emek cehennemine ama sermayenin cennetine çeviren bu iktidarın emek politikalarıdır diyoruz. Çünkü iktidar asgari ücretliye, emekçiye, işçiye kaşıkla verdiğini kepçeyle geri almak üzerine uygulamıştır bu bütçeyi. 2024 yılı bütçesi emeğin, güvencesizleştirilenlerin bütçesi değil, sermayenin ve aynı zamanda güvenliğin bütçesidir.

Yirmi bir yılda AKP'nin ürettiği sorunları emekçi halkın bütçesiyle aşacağımızı söylüyoruz. Bir avuç sömürücü azınlığın değil, milyonların bütçesini hayata geçireceğiz.

Bu bütçede engelli yok, kadın yok, emekçi yok, emekli yok, çocuk yok; bu yüzden bizim de bu bütçeye olurumuz yok. Bu temelde işçilerin kazanılmış haklarını koruyacak, işsizliği önlemek için kamusal istihdam garantisi ve desteği sağlayacak her türlü güvencesiz istihdama son verecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Boz.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Selamlıyorum herkesi. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gül, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, HEDEP Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; partimizin politikalarına yönelik ifade edilen hususların hiçbir gerçekliği olmadığını buradan ifade etmek isterim. AK PARTİ olarak makbul olan vatandaş-makbul olmayan vatandaş ayrımını, birinci sınıf-ikinci sınıf vatandaş ayrımını bizler ortaya koyduğumuz politikalarla ortadan kaldırdık. Bu konuda çok önemli adım attık, reformlar yaptık ve bunları da yapmaya devam edeceğiz. “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” bizim anlayışımız, temel yaklaşımımızdır, temel paradigmamızdır. İnsanı da sadece nefes alıp veren bir varlık olarak değil; kültürüyle, değerleriyle, diliyle, inancıyla, kimliğiyle yaşatmaktır bizim için aslolan. Bu çerçevede, Alevilikle ilgili çok önemli adımlar atıldı -bugün yine Değerli Bakanımız da söyleyecek- Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı kuruldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Cemevlerini tanıma, oradaki kültürel geleneğin devamıyla ilgili daha önceden her türlü asimilasyon, ret, inkâr politikalarını ortadan kaldırdık ve bu konuda önemli adımlar attık, atmaya devam edeceğiz. Burada Ali'siz Alevilik için yapılacak tüm çalışmaları, tüm politikaları ortadan kaldıracak şekilde ehlibeyti, Hazreti Ali sevgisini ve cemevini, Aleviliği, Bektaşîliği ortak kültürümüz olarak görüyoruz. Bu konudaki binlerce yıllık geleneğimizi, yine koruma ve geliştirme konusunda da gayretlerimizi Hükûmet olarak da parti olarak da sürdüreceğiz.

Keza, gayrimüslimlerle ilgili 2008 yılında bir kanun çıkardık. Cumhurbaşkanımızın o gün vermiş olduğu talimatla ortaya konulan bir çalışmayla bütün bu mal varlıkları iade edildi. O zaman karşı çıkanlar “Ne yani Agop'un malını Agop'a mı vereceksiniz?” dediğinde biz AK PARTİ olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – ...“Evet, kardeşim, mal, mülkiyet Agop'unsa Agop'a vereceğiz, Yakup'unsa Yakup'a vereceğiz. Bu bizim siyaset anlayışımızdır.” dedik ve bunları verdik, kanun düzenlemesi yaptık.

Kürtlerle ilgili; Kürt dili ve edebiyatı bütün üniversitelerde var. Bugün şu anda Diyarbakır'da, Mardin'de, İstanbul'da kim hangi kanalı açmak, izlemek istiyorsa... TRT Şeş'i açıp izleyebiliyor. Kürtçe kitapları, Kürtçe, Zazaca öğretmenleri yine bizim hükûmetlerimiz verdi. Biz, insanımızı kimliğiyle, diliyle, inancıyla kabul ediyoruz; herkesi birinci sınıf vatandaş görüyoruz, böyle görmeye devam edeceğiz. Onun dışındaki bütün saptamaları, yaklaşımları gerçek dışı buluyoruz ve reddediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gül.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

2.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bundan bizim haberimiz yok, Kürtlere ayrımcılık olmadığına dair ya da dillerinin, kimliklerinin, kültürlerinin reddedilmediğine dair bir... Vallaha haberim yok benim bir Kürt kadını olarak. Bir Alevi vekilim yanımda, ayrımcılığa uğradığını

söylüyor; bunu söylemiyor, yaşıyor, biz de yaşıyoruz. Arkamda Süryani vekilimiz var, kendisi de konuşmasında söyledi yani sözlü olarak "Hiçbir ayrımcılık yok, herkesin diline, kimliğine, kültürüne saygılıyız; bu dil, kimlik, kültürle yaşayabilir." denilebilir. Nitekim Adalet ve Kalkınma Partisi söylüyor bunu ama şunu söyleyeyim uzatmadan, tane tane; bir, Alevilere ilişkin hangi adımı attılar? Bir kültür, turizm meselesi olarak görüyorlar ya! Alevilik bir inançtır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararına göre cemevlerinin ibadethane statüsüne kavuşturulması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hâlâ cemevlerine ibadethane statüsü verilmedi. Alevilik, para işi değil, kültür işi değil. İnançlara saygı ve inançlarının, kendi inançlarının gereğini yerine getirme konusundaki talepleri karşılanmıyor yani bunu çok net söylüyoruz.

TRT Şeş'i söyledi. TRT Şeş bence dünyada ödül alabilecek bir kanal, zaman zaman bakıyorum, Kürtçe Türklük propagandası yapıyor ya, yok böyle bir şey, Kürtlere Türklük propagandası yapıyor! Yani bunun "Kürtlerin diline, kimliğine, kültürüne saygı." diye ifade edilmesi aklımızla alay edilmesidir. Biz bunu kabul etmiyoruz. Yani burada "Hiçbir yasak yok." deniyor, burada her gün yüzlerce yasak ifade ediyoruz, her gün ama her gün bu yasaklara bir dönüp göz atsinlar, ondan sonra konuşmaya devam edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitti, son cümlem.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Diğer meseleyi de Hristiyanlara yönelik de vekilimiz çok iyi bir şekilde ifade etti. Yani bu ülkede ayrımcılık vardır ve biz bu ayrımcılıkla mücadele ediyoruz. Partimiz olarak, DEM PARTİ olarak da Türkiye'de yaşayan 85 milyon yurttaşın aynı hak ve özgürlüklerle yaşaması için bu demokratik siyaseti yapıyoruz ama bir şeyi reddetmekle ortadan kalkmıyor. Ben çocuğumu ana dilinde okula gönderemiyorum, çocuğum ana dilinde eğitim alamıyor. (HEDEP sıralarından alkışlar) Bundan daha büyük bir ayrımcılık olabilir mi? Burada Kürtçe üç cümle selamlama yapıyoruz diye her gün saatlerce tartışma yapıyoruz. Yani bu konuda aklımızla alay ettirmeyiz.

Teşekkür ediyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sağ olun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gül.

Yeni bir tartışma açmadan lütfen.

3.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan, ben de uzatma niyetinde değilim ama kayıtlara geçmesi adına...

Tam da iki ay önce Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından İstanbul'da Süryani Kadim Ortodoks Kilisesi açılmıştır "İbrahim Halilullah" denilerek, bütün Süryani cemaatiyle, bütün gayrimüslimlerle. Biz inancına göre insanları ötekileştirmiyoruz ve devlet kimseye "Şuna inanacaksın, şu şekilde inanacaksın, şu şekilde yaşayacaksın, giyineceksin." diye bir şey söyleyemez. İnsan neye inanıyorsa devlet onu korumakla mükelleftir. AK PARTİ olarak yapmaya çalıştığımız, vermeye çalıştığımız mücadele budur. Bugün, Kürt kardeşlerimizin yaşam hakkını tehdit eden PKK terör örgütüdür; evinin önüne çukur kazanlara ses çıkaramayanlar "PKK Kürtlerin varlığını reddediyor, ortadan kaldırıyor." diyemeyenlerin bugün konuşacak hiçbir şeyleri yoktur. Bunu da ifade ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

A) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

- 1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

- 1) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Araştırma Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

- 1) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Kültür Merkezi 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

- 1) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Dil Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

- 1) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Tarih Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

M) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi adına yapılacak olan konuşmalara geçiyoruz.

İlk konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Mustafa Erdem.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Hasan Bitmez'e acil şifalar dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, 2024 yılı bütçesi, biz hangi bakanlığı konuşursak konuşalım, emeğiyle geçinenler için daha fazla yoksulluk, daha fazla borç yükü, daha fazla yıkım bütçesidir; biz hangi bakanlığı konuşursak konuşalım, daha fazla çevre katliamı, daha fazla rant bütçesidir. Bu bütçe, iktidarın Türkiye Yüzyılı olarak tariflediği cumhuriyetin 2'nci yüzyılında sermaye gruplarının daha da zenginleştirilebilmesi için hazırlanan bir bütçedir. Bu bütçe halka daha da derin bir yoksulluktan başka bir şey getirmemektedir.

Değerli arkadaşlar, ülkenin hâli ortada ama hâlâ bu halkı aldatmaya çalışan bir iktidarla karşı karşıyayız, devletin tüm kurumlarına talimat verip gerçekleri saklamaya çalışan bir iktidarla karşı karşıyayız. Bağımsız araştırmalara göre bugün ülkede işsizlerin sayısı 8,1 milyona ulaşmış. Her 5 gençten 1'i, her 3 kadından 1'i maalesef işsiz. AKP iktidarı, 2002 yılı ile 2022 yılı kıyaslamalarını çokça, sıkça yapıyor. Yok "Biz gelmeden önce çamaşır makinesi yoktu, biz gelmeden önce ambulans yoktu." Daha örnekleri çoğaltabiliriz. AKP iktidara gelmiş de ne olmuş? AK PARTİ'nin iktidara geldiği 2002 yılında asgari ücretten daha düşük maaş alan işçilerin oranı Türkiye'de yüzde 24,4 iken bu oran 2022 yılında yüzde 33,8'e yükselmiş. TÜRK-İŞ'in araştırmasına göre Kasım 2023'te 4 kişilik bir ailenin aylık sınırı 14.025 lira. Bu da 10 işçiden 6'sının aylık sınırının altında ücret aldığını gösteriyor. Bir evden 4 kişi çalışsa yoksulluk sınırı olan 45.686 lirayı kazanamıyor. AKP iktidara geldikten sonra ne olmuş? Bu halk fakirleşmiş, AKP ülkenin yarısından çoğunu asgari ücretli yapmış, ülkenin yarısını yoksulluk sınırı altında yaşamaya mahkûm etmiş. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, asgari ücret görüşmeleri sürüyor. Şimdi, yine, ayak oyunları ile emekçi açlığa mahkûm edilmeye çalışılıyor. Çalışanın enflasyona ezdirilmediği bir asgari ücret belirlenecekmiş; Cumhurbaşkanımız böyle diyor, Sayın Bakanımız onaylıyor, zaten aksi mümkün değil! Vatandaş enflasyonun altında can veriyor Sayın Bakanım. Sizin enflasyon rakamlarınızı TÜİK bile uydururken zorlanıyor. Bugün ülkede vatandaşın enflasyonu yüzde 129 olmuş. Enflasyonu düşük göstererek verdiğiniz zam ayrı, bir de asgari ücrete yılda tek sefer zam yapılacağı, yönetmelik öyleymiş. Hangi yönetmelik bu Sayın Bakanım? Vatandaş açlığa mahkûm ettiğiniz yönetmelik mi? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, artan ekonomik kriz karşısında halkın güvenceli bir geleceğe sahip olması mümkün değildir. Bu bütçeyle emeklinin, emekçinin insanca yaşayabilmesi mümkün değildir. Bu bütçeyle vergi yükü gelmiş geçmiş tüm bütçelerden daha ağır bir şekilde halkın sırtına yüklenmektedir. Bütçe kanununa göre toplanacak vergilere baktığımızda geçen yıla oranla tam

yüzde 132 artış göstermektedir. Dahası ÖTV yüzde 175, gelir vergisi yüzde 140, KDV yüzde 120, damga vergisi yüzde 160, şans oyunları vergisi yüzde 320 artırılarak halk vergi yükü altında ezilmektedir. İktidar vergiyi tabana yaymaktan bahsederken halka kaşıkla verdiğini kepçeyle geri alacağını üzerine kapatmak istiyor. Böylece halk vergi yükü altında ezilirken sermaye grupları, yandaş holdingler bir asgari ücretli kadar bile vergi ödemeden her gün zenginleşmeye devam edecek. Yandaşlara çekilen kıyak bu kadar mı? Tabii ki değil. Bu ülkenin neredeyse bütün kaynaklarını satan iktidar, yeni kaynak arayışları için de bir taraftan kalan kurumları satmaya, diğer taraftan da sahilleri, koyları yandaşlara peşkeş çekmeye devam ediyor. İktidarın paraya sıkışınca aklına ilk gelen çözüm kıyılarımızı, ormanlarımızı hemen satışa çıkarmak ve ranta açmak. Bakın, sadece Ağustos 2023'te Türkiye'nin önemli turizm alanlarındaki 30.664 kilometrelik arazi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından satışa sunuldu. Satışa sunulan arazilerin büyük bir bölümü de Antalya, Muğla, Nevşehir, Mersin gibi turizm bölgelerinden oluşuyor.

Değerli milletvekilleri, bu iktidarın bakanlığı da değişse bakanı da değişse uygulama değişmiyor, ne bulsa satıyorlar, ülkenin vatandaşlığını bile satışa çıkardılar. 2002 yılından önce kimsenin aklına gelmeyen bu akıl bunların aklından hiç çıkmıyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ege ve Akdeniz'de denize sıfır noktalarındaki hazine arazilerini otel, günübirlik tesis yapmak üzere şirketlere satmaya devam ediyor. Bir örnek vereyim, Cengiz Holdingi hepimiz bilirsiniz, iktidarın gözdesi olduğu için AKP'li arkadaşlarımız daha iyi bilir; Muğla Bodrumda bulunan Cennet Koyu'nda doğal sit alanı ilan edilen bölgede otel yapıyor. Gittiniz "ÇED Gerekli Değildir" diye de karar verdirttiniz. Turizm sezonu bitti, Cengiz İnşaat projeyi büyütme kararıyla yine inşaatla devam ediyor. Siz bu ülkenin cennet koylarını gerçekten cehenneme çevirdiniz, rant için ne ağaç bıraktınız ne kuş ne deniz ne de koy. Hangi birini sayalım değerli arkadaşlarım?

Antalya'da Antik Phaselis var, hepimiz duymuşsunuzdur, tarih ve doğa harikası, dünya kültür mirasında yedek listeye girmiş. Turizm Bakanlığı buraya öyle bir el attı ki ve üstelik tek bir çivinin çakılmayacağı birinci derece koruma alanı Phaselis Antik Kenti'ne inşaat yaptı, hem de hukuksuz, kanunsuz, tüm yasaları görmezden gelerek. Mahkeme yürütmeyi durdurma kararı verdi. Karara rağmen inşaat çalışmaları jandarma eşliğinde devam etti. Komisyonunda eleştirdik Sayın Bakanımızı, bize kızmış. "92 metrekairelik tuvalet çok mu gördünüz? Ben vatandaşın ihtiyacını yaptım." diyor ama gerçek böyle değil. Daha önceki açıklamalarında 2 koyda toplam 181 metrekaire olduğunu iddia ettiği binaların hâlihazırda boyutları 500 metrekaireden fazladır. Davalardan önce projede beton ve taşla kaplanacak olan alan 3 bin metrekaireydi yani Sayın Bakanım, yapılmaya kalkışılan proje iddia edildiği gibi temel ihtiyaç projesi değil, tam anlamıyla bir rant projesi. (CHP sıralarından alkışlar)

Sadece bununla da kalmıyor değerli vekillerim, Bakanlık, belediyelere, halka tahsis edilen alanları geri alıp ranta açmaya devam ediyor. Manavgat'ımızda Ulualan diye adlandırılan bir alanımız var, Bakanımız çok iyi biliyor. Manavgat halkı, sosyal ve ticari ihtiyaçları karşılamak şeklinde projelendirilmesini istiyor ama Sayın Bakanımız istemiyor. Peki, Bakanımız ne istiyor? Bu bölgeye 3 tanesi konaklamalı, 1 tanesi konaklamasız, 4 ayrı parça hâlinde yaklaşık 280 hektarlık alanı sadece golf alanı olarak projelendirmek istiyor.

Yine, Manavgat Sorgun'da bir bölümü mesire alanı olarak kullanılan 254 dönümlük alanın Manavgat Belediyesine tahsisi Kültür ve Turizm Bakanımız tarafından iptal ediliyor. Ne için? Rant için.

Tabii, bu işin bir de kültür tarafı var değerli milletvekilleri. AKP iktidarı bu ülkede ne kültür bıraktı ne de sanat; yasaklar ülkesi yaptı ülkeyi. Uydurma gerekçelerle neredeyse her kentte konserler, festivaller iptal ediliyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı, bu sene, bildiğiniz gibi, Antalya Altın Portakal Film Festivali'ni bile festivalde yer alan bir film nedeniyle sabote etti. Elli dokuz yıldır yapılan festival uydurma suçlamalarla yapılamadı. Sanatçı muhalifse sahneler çıkarılamıyor, oyunları yasaklanıyor. Bu iktidar, ülkede tüm gericiyle iş birliği hâlinde memleketi Orta Çağ karanlığına taşımaya kararlı görünüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MUSTAFA ERDEM (Devamla) – Ama burada da yandşa her türlü destek var maalesef, propagandasına her türlü destek var. TRT 1'deki Fatih Sultan Mehmet dizisini Mustafa Kemal Atatürk'ün ölüm yıl dönümünde "Olmasaydı da olurduk." diyen AKP MYK üyenize veriyorsunuz. Olmasaydı yine olurdu ama ne olurdu, onu söylemeye dilim gerçekten varmıyor.

Değerli milletvekilleri, özetle, 2024 yılı bütçesinin halkın refahını sağlayacak ve yaşamını bir nebze olsun kolaylaştıracak bir özelliği yoktur. Bu bütçe zalimin, zulmün ve gericiğin bütçesidir ve bu halk 31 Martta size bu bütçenin karşılığı öyle bir tokat vuracak ki hayatınıza bir cümle girecek "keşke", o "keşke"yi günlerce kullanacaksınız ve sonunda, en önemlisi "Keşke muhalefetin olumlu önerilerini kabul etseydik." diyeceksiniz hep. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erdem.

İkinci konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Sururi Çorabatır.

Buyurun Sayın Çorabatır. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Hastanede tedavisi devam eden değerli milletvekilimize, Hasan Bitmez'e acil şifalar diliyorum.

2024 yılı Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi hakkında turizm sektörünün beklentilerini ve görüşlerimi paylaşmak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle ülkemiz için stratejik bir sektör olan, döviz girdisi, cari açığa katkısı ve dünyayla en rahat rekabet edebildiğimiz turizm sektörünün, Kültür ve Turizm Bakanlığının genel bütçe içerisinden aldığı payın, Bakanlığın işlevine, hem ekonomik hem de kültürel hayatımızda yerine getirmesi beklenen icraatlara göre bence bu bütçenin yeterli olmadığını söyleyerek başlamak istiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yaklaşık 120 milyar dolarlık yatırımı, 55 milyar dolarlık geliri, 1,5 milyondan fazla çalışan emekçisiyle turizm siyasetüstü tutulması gereken çok önemli bir sektördür. Turizm, tüm rakip ülkelerde öncelikli sektör olup bir meslek olarak kabul edilir. Turizm sektörü, artık herkesin kendine göre yorumladığı bir sektör olmaktan çıkıp kendi mesleki normlarını, yatırım ve işletmecilik kurallarını kendisinin belirlediği bir sektör olması gerekmektedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Turizm sektörünün içinden gelen bir meslektaşımız olarak öncelikle Sayın Bakana ve Mecliste grubu bulunan tüm siyasi parti temsilcilerine bir kez daha çağrıda bulunmak istiyorum: Böyle stratejik bir sektörün meslek yasasının olmaması oldukça vahimdir. Turizm meslek birliği yasasını bir an önce Meclis gündemine almamız gerekiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Son yapılan değişikliklerle bütün konaklama tesislerinin turizm belgesi alması zorunlu hâle geldi. Bu konuda sahadan gelen sorunlar mutlaka Bakanlığımıza iletilmektedir. İş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının faaliyet konuları ve ruhsat tarihiyle ilgili Bakanlığa yapılan başvurularda yaşanan sorunlar vardır. Belediyelerin vermiş olduğu ruhsatların tarihleri ve Bakanlığa başvuru süresi ya da faaliyet konularının uyumsuzluğu söz konusudur. İki parselde fiilen birleştirilerek yapıp ruhsat alınmış olanların başvurularının Bakanlıkça kabul görmemesi gün geçtikçe artan bir sorun hâline geliyor. Bu konuya da işletmeleri kapanmaya zorlamadan çözüm getireceğinizi umuyorum.

Bir başka sorun, turizm işletmelerinin girdi maliyetlerini azaltacak sektörel teşviklerin de hayata geçirilmesinden söz

edilirken ne yazık ki sektör, maliyet enflasyonu ve vergi artışları gibi bunun tam tersi uygulamalarla karşı karşıya kalıyor. Yine, sektörün önemli girdilerinden olan içecekler üzerindeki sürekli ÖTV artışı ve değişen oranlar, satış fiyatını belirlemede ve rekabette turizmcileri zor duruma düşürmektedir.

Sektör adına önemli bir sorun da KDV artışı, konaklama vergisi ve turizme katkı payının üst üste gelmesi. Bunların hesaplanma biçimi yine sektöre ilave bir yük getirmektedir. Basit bir örneği sizinle paylaşmak istiyorum. Bir konaklama tesisinin yıllık ortalama yüzde 20 kazançla çalıştığını düşünersek, bu hasılat üzerinden sadece ilave olarak 2022 yılında yürürlüğe giren yüzde 2'lik KDV artışı, yüzde 2'lik konaklama vergisi, toplam hasılat üzerinden alınan ilave vergi yüküyle turizmcilerin yüzde 4 ile 6 arasında yıllık kazancını, oranını düşürmektedir, kârlılığını düşürmektedir. Bildiğiniz gibi, zarar eden işletmeler gelir vergisi ödemeyen sektördekiler bu vergileri cirosundan ödemek zorunda kalıyorlar. Bu konuda en azından hesaplama yöntemi açısından sektörün bir iyileştirme beklediğini ifade etmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Ayrıca, stratejik bir sektör olan turizmi diğer sektörlerle karşılaştırdığımızda bu kadar yükün bize, turizmcilerin üzerine yüklenmesi düşündürücüdür. Bildiğiniz gibi, konaklama vergisi direkt Maliye Bakanlığı tarafından alınmaktadır, Turizm Bakanlığının bütçesine girmediğinden dolayı tahsil edilen bu verginin en azından bir bölümünün bütün altyapı hizmetlerini sağlamakla yükümlü olan belediyelere aktarılması lazım. Aksi hâlde, özellikle turizm bölgelerinde nüfus ve ziyaretçi sayısının artması sebebiyle bu hizmetlerin sürdürülebilirliği tehlikeye girecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SURURİ ÇORABATIR (Devamla) – Başkanım, süre isteyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SURURİ ÇORABATIR (Devamla) – Turizm Geliştirme Ajansının kurulmasıyla başlayan destinasyon bazlı pazarlama çalışmalarını çok yakından takip ediyorum. Ancak, burada yapılan tanıtım çalışmalarının özellikle tüm turizm bölgelerinin çeşitliliği düşünülerek yapılmasını da sahadan gelen istekler doğrultusunda vurgulamak isterim. Fethiye, Göcek, Marmaris, Datça, Bodrum; sektörün deniz turizmi yapan bölümündeki işletmelerin önemli bir talebi var. İşletme belgesine sahip olan deniz turizmi amaçlı yatılılık faaliyetlerinde de KDV vergisinin konaklama işletmeleriyle eşitlenerek KDV oranının yüzde 10 olarak kullanılmasını talep ediyorlar. Bu konuda Hazine ve Maliye Bakanlığında girişimlerde bulunacağız.

Sayın Bakan, geçen hafta UNESCO'nun geleneksel zeytin yetiştiriciliğimizi listesine almasını paylaştınız. Bu habere elbette ki seviniriz ancak Akbelen başta olmak üzere, özellikle Ege Bölgesi'ndeki taş ocağı, termik santral, maden ocağı gibi nedenlerle bunca zeytin ağacı kıyımı yapılması sizce bu habere gölge düşürüyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SURURİ ÇORABATIR (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, bitirin lütfen.

SURURİ ÇORABATIR (Devamla) – Son olarak, Antalya-Alanya arasındaki ulaşımın ana arteri olan D400 Otoyolu günümüz ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Ne yazık ki bu yolun hiçbir de alternatifi yoktur. Kuzey çevre yolu ihalesinin sıklıkla iptal edilmesi bir sıkıntı yaratıyor. Bir an önce ihalenin yenilenerek yol yapımına başlanması gerekiyor. Bu konuda Sayın Ulaştırma Bakanımız nezdinde girişimlerde bulunacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çorabatır.

Arkadaşlar, süresi beş dakika olan sayın vekillere, bir dakika, sadece bir kez uzatma verebileceğim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir kere de bana iki uzat.

BAŞKAN – Öbür türlü altından kalkamıyoruz bütçe dolayısıyla.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sizin demokrat tavrınıza güveniyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizi izleyen değerli halkımızı saygıyla selamlıyorum. Kültür Bakanlığı, Devlet Opera ve Balesi ve Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü bütçeleri üzerinde grubum adına söz almış bulunuyorum.

Bu konuyu daha önce burada defalarca konuştuk ve ben hemen hemen her konuşmamda Brecht'den Shakespeare'e, Bergerac'dan Dadaloğlu'na Cemal Süreya'ya kadar dünyanın her coğrafyasından, tarihin her sayfasından sanatın, sanatçının iktidara muhalif olduğunu, her zaman iktidarı eleştirdiğini, bir duruşu olduğunu, buna rağmen yüzyıllarca o sanatın yaşadığını dolayısıyla AKP'nin de artık sanata ve sanatçıya tahammül etmesi gerektiğini defalarca ve defalarca anlattım ama geçtiğimiz yıl, özellikle 2022 yılında AKP yaptıklarıyla cumhuriyet tarihine yasakçı bir iktidar olarak geçti. Neleri yasakladı? (CHP sıralarından alkışlar) Önce şöyle başlıyor, bir konser, bir festival ilan ediliyor, hemen bir avuç İŞİD zihniyetli sosyal medyadan linç kampanyasına başlıyor; bunun üzerine valilik, kaymakamlık -her neyse- devreye giriyor ve yasaklar ardı ardına geliyor ve bu yasaklar sizin, AKP'nin yaşını geçmiş durumda. Neler yasaklandı? Eskişehir'de Anadolu Festivali, Niyazi Koyuncu Festivali, Munzur Kültür Festivali, Kozlu Müzik Festivali, Kaz Dağı Festivali ve yine K-Pop grubu olan Mirae konseri, ODTÜ Bahar Şenliği, Aynur Doğan konserleri, Zeytinli Rock Festivali -saymakla bitmiyor- İranlı Sanatçı Mohsen Namjoo konseri, Çağdaş Fest, Milyon Fest, Metin-Kemal Kahraman konseri -en son biraz önce vekilimiz söyledi- 60'ıncı yılını tamamlayacak olan Altın Portakal Film Festivali maalesef gerçekleştirilemedi. Bu da AKP'nin bir yüz karası olarak kültür sanat tarihimize geçti. Başka neler yapıldı? Dünyaca ünlü sanatçılarımız Tarkan'dan Sezen Aksu'ya kadar birçok kişi siyasi görüşlerinden, demeçlerinden dolayı linç edildi.

Peki, cumhuriyetin ilk yüz yılında büyük devrimci Atatürk ne yapmıştı? O zor koşullarda Kurtuluş Savaşı'ndan çıkmışken muallim mektebi açıldı, Ankara Musiki Muallim Mektebi açıldı; bir yandan geleneksel sanatımız korundu, bir yandan evrensel sanat halka yayılmaya çalışıldı; Halkevleriyle, Türk Ocaklarıyla, köy enstitüleriyle sanatı topluma anlatmaya çalıştılar çünkü Atatürk şöyle diyordu, 1923'te İzmir'de bir okulun açılışında deftere şöyle yazıyordu yani özetle diyor ki: "Varmak istediğimiz seviyeye varamadıysak, bu kadar uzaksak bunun sebeplerinden biri sanata ve sanatkârlığa gerekli önemi göstermemiş olmamızdır." O yüzden de sanat için cumhuriyet tarihi boyunca birçok şey yapılıyor.

Değerli milletvekilleri, normalde ben hukukçuyum, hukuk fakültesinde ilk öğrendiğimiz şey nedir biliyor musunuz? Kanunların genelliği ilkesi yani çıkan her kanun herkese eşit bir şekilde uygulanır, kimseye özel kanun çıkmaz ama cumhuriyetin ilk yıllarında sanatın, sanatçının değeri bilindiği için bu yüce Meclis çatısı altında ilk defa kişiye özel kanun çıkarılmıştır. Nedir o? Suna Kan ve İdil Biret gibi dünyaca ünlü sanatçılarımızın, opera sanatçılarımızın yurt dışında yetiştirilmesi, eğitimi için, devletin desteklemesi için 1948 yılında, o zor koşullarda, o ekonomik koşulların sıkıntılı olduğu dönemde sırf dünyada tanınalım diye, bilinelim diye ve dış politika açısından yumuşak güç olarak çok değerli diye bu çocuklarımıza eğitim desteği verilmiştir ve dünyaca ünlü sanatçılar yetiştirilmiştir. Sizler ne yapıyorsunuz? Bir opera sanatçısını, başka sanatçıları sırf siyasi görüşleri nedeniyle sadece ve sadece linç ediyorsunuz.

Bakın, yine Atatürk'ün bir anısını anlatacağım. O dönemde Devlet Tiyatroları kurulmamış ve İstanbul'dan Ankara'ya Şehir Tiyatroları sanatçıları geliyor, temsil veriliyor ve Çankaya Köşkü'ne davet ediliyor bu sanatçılar. Ayrılma vakti geldiğinde dönemin yine Millî Eğitim Bakanlığını da yapmış olan Reşit Galip "Artık Atatürk'ün elini öperek ayrılabilirsiniz." diyor. Atatürk onlara

ne diyor biliyor musunuz? “Hayır, sanatkâr el öpmez, sanatkârın eli öpülür.” diyor. İşte, Atatürk’ün, o büyük devrimcinin sanata ve sanatçıya bakışı budur. (CHP sıralarından alkışlar)

Velhasıl bunlar yapılırken AKP, özellikle iktidarı güçlendirdikten sonra “Ya, biz iktidar olduk, her şeyi ele geçirdik ama bir türlü şu kültürel hegemonyamızı tesis edemedik.” demekle başladılar, ondan sonra da dediğim gibi, gerici bir avuç zihniyetle sanata, sanatçıya resmen savaş açtılar, bunu yıllardır her yerde gösteriyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) – Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) – Gerçi, Sayın Bakanımız Bütçe Komisyonunda konuşmasında yine “Harika çocuklar yasasını ikinci yüzyılda hayata geçireceğiz.” dedi. Umarım bunu yaparken de hakikaten liyakatli, siyasi görüş ayrımı yapmadan, herkese eşit, sanatın evrenselliğini, sanatın muhalifliğini kabul ederek ülkemizi sanatta da çağdaş medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracak uygulamaları yaparlar diye umuyorum.

Buradan da Bursa’da gurur duyduğum Uludağ İncecekin desteklediği Bursa Devlet Senfoni Orkestrasın da cumhuriyetin 100’üncü yılına özel olarak bestelenen senfoniyi dinledim, onlara teşekkür ediyorum. Özel sektörün sanata ve sanatçıya destek vermesi çağırısını bir kez de buradan yineliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altaca Kayışoğlu.

Dördüncü konuşmacı, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Tuncay Özkan.

Buyurun Sayın Özkan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Hasan Bitmez kardeşimize Allah’tan şifa dileyerek başlıyorum. O gece boyunca gözümün önünden manzara gitmedi. Allah şifayla buraya dönmesini nasip etsin inşallah, şifa diliyorum kendisine.

Sayın Gül, çok güzel bir konuşma yaptınız biraz önce, dediniz ki: Bizim politikamız kimsenin inancına, yaşam biçimine karışmamak üzerine kuruludur. Kültür Bakanımız da dinliyordu sizi. Bektaşî babasına sormuşlar, demişler ki: “Yokuş çıkmayı mı seversin, inmeyi mi?” “Niye, sizin memlekette düz yol yok mu?” demiş. O Bektaşî kurumunu, Diyanet İşleri Başkanlığının içerisine bir yapı olarak yerleştirin; o, bir inançtır, kültürle alakası yoktur. İşî yokuşa sürmeyin, bu yokuşa sürmenin size bir faydası olmaz. (CHP sıralarından alkışlar) Ben yargılanırken “Alevî misin, Sünnî misin?” diye sormuşlardı. “Bugünden itibaren Alevî’yim.” dedim. Tekrar ediyorum: Yokuşa sürerek Alevî gerçeğini inkâr edemezsiniz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Niye sordular, ne alaka yargılamada?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Alakasını işte, o dönemki arkadaşlar yanıtlasınlar.

Efendim, Hristiyan milletvekilimiz konuştu “Rahatsızsınız.” dedi, Alevî milletvekilimiz konuşuyor “Rahatsızsınız.” diyor. Ben bir Müslüman ve Sünnî olarak diyorum ki: Rahatsızsınız kardeşim. Dinin önündeki duvarları kaldırın din ve vicdan özgürlüğünün önündeki duvarları kaldırın; bu sahte kurumları yıkın, inancın önünü açın.

“Kürtçe konuşmak istiyorum.” diyor; konuşsun, öğrensin. Almanya’da oluyor da Türkiye’de mi olmuyor? Türkiye’yi Türklerden koruyarak, Türk’ün Türk’e propagandasıyla bu sorunların çözümünü arıyorsanız bulamazsınız. O bataklıkta kalırsınız. O bataklıktan çıkmanın yolu, zulmü sona erdirmektir. Hak edene hak ettiğini vereceksiniz. Alevîlerin inanç kurumunu teslim edeceksiniz, bu kadar; bunun artık tartışılacak bir tarafı yok. (CHP sıralarından alkışlar)

Efendim “Çürüyen her şey düşer.” demiştin geçen bütçede. Çürüyen her şey düşer ve kokuşur bu bütçe gibi.

BAŞKAN – Sayın Özkan, sizden ve Genel Kuruldan da özür dileyerek...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Estağfurullah.

BAŞKAN – ...sizin bu konuşmanızı yapmamış varsayalım. Bir acı haber aldık şimdi. Size tekrar, yeniden söz vereceğim oturum açıldığında.

Sayın Grup Başkan Vekillerini arkaya davet ediyorum.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.53

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Sibel SUIÇMEZ (Trabzon)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder’in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez’in vefat haberini büyük bir teessürle öğrendiklerine ve cenaze törenine ilişkin konuşması

(Başkan tarafından Bakara suresinin 156’ncı ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Hasan Bitmez’in vefat haberini büyük bir teessürle öğrenmiş bulunuyoruz.

Kendisi için bugün saat 16.00’da Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir cenaze töreni düzenlenecektir.

Cenazesi 15 Aralık Cuma günü İstanbul Fatih Camisi’nde kılınacak cuma namazını müteakip İstanbul Merkezefendi Mezarlığı’na defnedilecektir. Burada saat 16.00’da bir uğurlama yapacağız.

Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerine duygularını paylaşmaları için süre vereceğim.

Buyurun Sayın Usta.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez’in vefatına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu tür durumlarda sağlık konusundaki tedbirlerin yetersiz olduğunun ortaya çıktığına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz Allah’a aitiz ve kuşkusuz O’na döneceğiz. Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez kürsüde konuşması esnasında rahatsızlanmış, hastaneye kaldırılmıştı ve vefat haberini de az önce almış bulunuyoruz. Gerçekten çok üzüntülüüz. Kendisine Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyorum; ailesine, sevenlerine, Saadet Partisi camiasına, Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışanlarına ve milletvekillerimize de başsağlığı diliyorum. Üzüntümüz büyük ama nihayetinde dünya böyle bir şey, her fânî ölümü tadacak; rahmet olsun.

Kendisi rahatsızlandığı esnada burada arkadaşlarımız, hekim arkadaşlarımız, sağlıkçı arkadaşlarımız müdahale ettiler ama zannediyorum, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu tür durumlarda tedbirlerin yetersiz olduğu da bu vesileyle anlaşılmış oldu;

belki onu da ifade etmek lazım yani daha tedbirli olmak gerekir çünkü burası temposu yüksek bir yer. Bu anlamda, bu tedbirlerin de artırılması gerektiğini düşünüyorum.

Tekrar Sayın Milletvekilimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usta.

Buyurun Sayın Akçay.

5.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

ERHAN AKÇAY (Manisa) – Maalesef, biraz önce aldığımız habere göre, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili arkadaşımız Sayın Hasan Bitmez Bey'in vefatını büyük bir teessürle öğrendik. Allah gani gani rahmet eylesin, rahmet diliyoruz. Ailesine, yakınlarına taziyelerimizi, başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz ve ayrıca Saadet Partisinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, milletvekili arkadaşlarımızın ve tüm Meclisimizin başı sağ olsun, mekânı cennet olsun. Fevkalade üzgünüz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

6.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Maalesef, biraz önce Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in aramızdan ayrıldığını öğrendik. Hakikaten çok üzgünüz. Sanırım, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarihinde de ilk defa kürsüde kalp krizi geçiren ve sonrasında yaşama tutunamayan bir kayıp yaşadık.

Başta Saadet Partisi camiası ve ailesi olmak üzere tüm sevenlerine içtenlikle başsağlığı diliyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve tabii ki hepimizin başı sağ olsun. Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun.

Hasan Bitmez'i bütün Türkiye maalesef artık unutmayacak; acı bir kayıp, büyük bir kayıp. Tekrar mekânı cennet olsun demek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Köksal.

7.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Milletin vermiş olduğu yetkiyle milleti temsil ederken tam da Meclis kürsüsünde geçirdiği kalp krizi sonucu hastaneye kaldırılan Hasan Bitmez'in vefatını derin bir üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayız. Acımız çok büyük, kendisinden güzel haberler almayı beklerken ne yazık ki Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in ebediyete intikal ettiğini hep birlikte öğrendik.

Kendisine Allah'tan rahmet; yakınlarına, sevenlerine başsağlığı, sabır diliyorum. Başta Saadet Partisi camiası olmak üzere bütün Türkiye Büyük Millet Meclisi mensuplarına da Meclisimize de başsağlığı diliyorum.

Diliyorum, bu son vefat olur Meclisimizde çünkü gerçekten burada birçok kayıp yaşadık biz ama Sayın Vekilin kaybı belki de dünya tarihinde bir iltir. Son sözlerini kürsüde söyledikten sonra geçirdiği kalp krizi sonucu vefat eden bir vekil olarak tarihe geçti; bunu asla unutmayacağız, verdiği mücadeleyi de unutmayacağız. Ruhu şad olsun, mekânı cennet olsun. Cumhuriyet Halk Partisi olarak Saadet Partisine ve tüm sevenlerine sabır diliyoruz.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Gül.

8.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

(Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül tarafından Bakara suresinin 156'ncı ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Allah'tan geldik, dönüş de onadır.

Az önce Sağlık Bakanımızın da açıklamasıyla Kocaeli Milletvekili ve Saadet Partisi Genel Başkan Yardımcısı Hasan Bitmez Bey'in vefat haberini büyük bir teessürle aldık.

Biz de AK PARTİ Grubu olarak Hasan Bitmez'e Allah'tan rahmet diliyoruz; yakınlarına, sevenlerine, ailesine başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz.

Saadet Partisi camiasının, teşkilatının ve bütün sevenlerinin başı sağ olsun. Gazi Meclisimizin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin başı sağ olsun. Rabb'im mekânını cennet eylesin, başımız sağ olsun.

BAŞKAN – Sayın Işıkhana, bir şeyler söylemek ister misiniz?

9.- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhana'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN - Geçtiğimiz gün rahatsızlanarak hastaneye kaldırılan Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Hasan Bitmez'in vefatını teessürle öğrenmiş bulunmaktayız. Kendisine Allah'tan rahmet diliyorum; ailesine, sevdiklerine başsağlığı mesajımı iletmek istiyorum; mekânı cennet olsun. Gerçekten çok üzüldük Kıymetli Başkanım, Allah böyle acılar yaşatmasın. Yüce Meclisimizin de başı sağ olsun efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ersoy, siz bir şeyler söylemek ister misiniz?

10.- Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Sayın Başkanım, bugün Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Sayın Hasan Bitmez'in acı kaybını büyük bir hüznle öğrenmiş bulunuyoruz. Başta ailesi olmak üzere tüm yakınlarına başsağlığı diliyorum, kendisine Allah'tan rahmet diliyorum. Bütün Meclisimizin başı sağ olsun, milletimizin başı sağ olsun; ailesine sabırlar diliyorum.

BAŞKAN – Komisyon adına Sayın Kocacık, buyurun.

11.- Plan ve Bütçe Komisyonu Sözcüsü Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz de konuşma yaparken rahatsızlanarak tedavi görmüş olduğu hastanede yaşamını yitiren Değerli Milletvekilimize Allah'tan rahmet diliyoruz, mekânı cennet olsun. Ailesine, sevenlerine ve Saadet Partisi ailesine başsağlığı diliyoruz; milletimizin başı sağ olsun.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Genel Kurulda grubu olmayan siyasi parti temsilcisi arkadaş var mı? Onlara da söz vermek isterim.

2 sayın vekile de duygularını ifade etmesi için söz vereceğim.

Söz isteyen arkadaşımız var mı?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Öztunç.

12.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu tür durumlarda sağlık konusundaki tedbirlerin yetersiz olduğunun ortaya çıktığına ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hasan Bitmez Vekilimize ben de Allah'tan rahmet diliyorum, başımız sağ olsun, mekânı cennet olsun.

Bu vesileyle Türkiye Büyük Millet Meclisi kampüsü içerisinde sağlık konusunda bir eksikliğin olduğu da ortaya çıkmış oldu. Sayın Usta'nın dediği gibi, burası temposu yüksek bir yer, temposu yüksek ve gerginliğin olduğu bir mekân. O yüzden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının sağlık konusunda burada daha ciddi adımlar atması gerektiğini düşünüyorum.

Bir kez daha Vekilimize Allah'tan rahmet diliyorum, mekânı cennet olsun, başımız sağ olsun.

BAŞKAN – Sayın Güler, buyurun.

13.- Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Sayın Başkanım, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekilimiz Hasan Bitmez Bey'in kürsüde yaptığı konuşma neticesinde geçirdiği kalp krizi sonrasında Ankara Şehir Hastanesinde tedavisi devam etmekteydi. Biraz önce aldığımız çok üzücü bir haber neticesinde kendisinin Rahmetirahman'a ruhunu teslim ettiğini öğrenmiş bulunuyoruz, çok üzgünüz. Ben Hasan Bitmez Vekilimize Allah'tan rahmet diliyorum; AK PARTİ Grubu adına Saadet Partisi Grubuna, sevenlerine başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Tabii, Meclisimizin yeni döneminde kısa bir dönem milletvekilliği yapmıştı ama aziz milletimizin verdiği yetki kapsamında bu kısa dönemde kendisinin de çalışmasına şahitlik ettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Kürsüdeki son konuşmasıyla beraber ruhunu Rabb'imize teslim etmiş oldu. Ben tekrar kendisine Allah'tan rahmet diliyorum; sevenlerine, ailesine, Saadet Partisi camiasına da başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Seda Kâya Ösen, buyurun.

14.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

SEDA KÂYA ÖSEN (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Hasan Bitmez'in vefatını biz de çok üzüntüyle karşıladık. DEVA Partisi adına hem sevenlerine hem ailesine hem de tüm Saadet Partisi camiasına, Gazi Meclisimize başsağlığı diliyoruz. Allah rahmet eylesin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çiler.

15.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

NAIL ÇİLER (Kocaeli) – Değerli Başkanım, Kocaeli Milletvekili olarak seçim sürecinde beraber çalıştık. Hasan kardeşimizi, burada, Parlamentoda kürsüde konuşurken geçirdiği rahatsızlık sonucu kaybettik; gerçekten acımız büyük. Kendi bölgesinde çok sevilen, çok saygı gören bir arkadaşımızdı. Hepimizin başı sağ olsun diyorum, Allah bir daha böyle acılar göstermesin diyorum, tüm ailenin ve milletimizin başı sağ olsun diyorum.

BAŞKAN – Veysel Tipioğlu, buyurun

16.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu'nun, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

VEYSAL TİPIOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'e Allah'tan rahmet diliyorum. Kocaeli'ye, Saadet Partisi ailesine, camiasına, Türkiye Büyük Millet Meclisine başsağlığı dileklerimi ifade ediyorum. Allah'tan geldik, Allah'a gideceğiz; Rabb'im rahmetiyle muamele eylesin, mekânı cennet olsun inşallah.

BAŞKAN – Mühip Kanko, buyurun.

17.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

MÜHIP KANKO (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

“Hasan Hoca” diye hitap ediyorduk kendisine, seçim sürecinde çok samimi ilişkilerimiz gelişmişti; gerçekten entelektüel düzeyi çok yüksek, insani ilişkileri çok iyi bir arkadaşımızdı. Hasan Hocaya Allah'tan rahmet diliyorum, Saadet Partisi ailesine ve tüm milletvekillerimize başsağlığı dileklerimi iletiyorum, Kocaeli halkımıza da başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Teşekkür ederim.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatı sebebiyle Saadet Partisi camiasına ve Türkiye Büyük Millet Meclisine başsağlığı dileklerini ilettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, ben de Saadet Partisinin bütün camiasına ve Türkiye Büyük Millet Meclisine başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Törenin saat 16.00'da olduğunu tekrar hatırlatıp birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.27

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.33

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Adil BİÇER (Kütahya)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Yaşadığımız bu elim hadise ve kaybettiğimiz Vekilimiz için Saadet Partili arkadaşlarımızın duygularını paylaşımlarını düşünüyoruz.

Sayın Kaya, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

18.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partimizin Kocaeli Milletvekilini, uzun yıllar siyasette yol arkadaşlığı yaptığımız çok değerli bir siyasetçi Hasan Bitmez Beyefendi'yi talihsiz bir hadiseden sonra, beklenmedik, erken bir yaşta maalesef kaybettik. Cenab-ı Allah mekânını cennet eylesin.

Meclis Genel Kurulundaki ilk müdahale anından bu ana kadar desteklerini, ilgi ve alakalarını esirgemeyen başta Meclis Başkanımıza ve Başkan Vekillerimize, Başkanlık Divanı üyelerimize; siyasi partilerimizin gruplarına, Grup Başkanlarına ve Başkan Vekillerine; hastaneye kadar gelerek acımızı paylaşan, taziye bildiren, bu üç günlük süreç içerisinde bizleri yalnız bırakmayan çok değerli milletvekillerimize ve göstermiş olduğu ilgi ve alakalarından dolayı Meclis personeline, herkese çok teşekkür ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu süresiz açalım.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bugün saat dörtte Mecliste bir tören yapılacak, ardından cenaze İstanbul'a götürülecek. Yarın öğle cuma namazına müteakip Fatih Camisi'nde cenaze namazı kılınacak, ardından da Merkezefendi Mezarlığı'na defnedilecek. İlk gün ailesinin Pendik'teki evinde taziyeler kabul edilecek, cumartesi gününden itibaren de Saadet Partimizin Genel Merkezinde taziye kabul etmeye devam etmiş olacağız.

Ben tekrar, başta Meclis Başkanımız, Başkan Vekillerimiz ve Divan olmak üzere bütün siyasi parti gruplarımıza çok teşekkür ederim.

Mekânı cennet olsun Vekilimizin diyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Başkanım, müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun.

19.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben bir Müslüman'ım ve kitabımıza göre her nefis ölümü tadacaktır ve aynı zamanda Allah'tan geldik ve yine aynı şekilde Allah'a döndürüleceğiz; biz buna iman ediyoruz.

Hasan Bitmez Vekilimiz çok genç yaşta ebediyete irtihal etti ve görev yapmış olduğu Türkiye Büyük Millet Meclisinde, bir konuşmasından sonra, hür bir kürsüde, hür konuşmasından sonra Allah'ına kavuştu. Ben burada kendisini altı ay önce tanıdım, özellikle grubumuzu kurduktan sonra kendisiyle teşrikimesaim fazla oldu Grup Başkanı olmam nedeniyle, münasebetiyle. Beşerî münasebetlerde oldukça medenî bir kişi, görev ahlakı, iş ahlakı çok yüksek, aynı zamanda iş disiplini çok çok fazla bir arkadaşımızdı. Kendisine zaman zaman esprilerle takılırdım ve o da bu esprilere, şakalara tahammül ederdi. Kendisine Allah'tan rahmet diliyorum. Ve insanoğlu doğumuyla beraber ölüm için sıraya girer ama o sırayı hiç kimse bilmez, sadece Allah'ımız bilir; sırası gelince genç-yaşlı, kadın-erkek demeden de ebediyete irtihal ederler ve kendisi ebediyete irtihal etti bugün. Dede Korkut "Gelimli gidimli dünya, son ucu ölümlü dünya" diyor. Önemli olan, baki kalan bu kubbede hoş bir seda bırakarak ayrılabilmek. Şimdi, yine, Allah'ımız "İman edenler ve faydalı iş yapanlar cennete girerler." diyor; inşallah ömründe hep faydalı işler yapmıştır. İnsanoğlu amelleriyle gider, iyilikleriyle, güzellikleriyle gider. Ben ailesine sabırlar diliyorum. Aynı zamanda bu ölümün de Türkiye Büyük Millet Meclisinde her birimize bir ders olmasını ve aynı zamanda da fikirlerin çarpışmasından hakikat şimşegi doğacağını unutmadan ve buradan gelip gideceğimizin de idraki içerisinde, ses bırakacak, iz bırakacak ve de hayırla yâd edilecek işler yapmamızı Allah'tan niyaz ediyorum. O nedenle, her ölüm bizim için bir ders olsun, her olay bizim için bir ders olsun diyorum. Hasan Bitmez'e rahmet diliyorum. Aynı zamanda da Bülent Kaya Başkanımıza da çok teşekkür ediyorum, hepinize teşekkür etti. Bütün siyasi partilerin temsilcilerine, burada bulunanlara; bulunmayıp dışarıda bulunan bütün siyasi partilere, sivil toplum kuruluşlarına, duyarlılık gösteren tüm vatandaşlarımıza, dualarını esirgemeyen insanlara şükranlarımızı arz ediyoruz Saadet Grubu olarak, bir insan olarak, bir vatandaş olarak, bir arkadaş olarak, bir kişi olarak. O nedenle ben Hasan Bitmez'e Allah'tan gani gani rahmet diliyorum ve burada bulunan tüm milletvekillerine, Parlamentoda çalışan arkadaşlarıma hayırlı, uzun, sağlıklı bir ömür temenni ediyorum.

Çok teşekkür ederim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın İsa Mesih Şahin, buyurun.

20.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, her şey gözümüzün önünde yaşanınca tarifsiz bir duygu yaşıyoruz. Ben de Hasan Bitmez ağabeyimize Allah'tan rahmet diliyorum. Önce ailesine, Saadet Partimize, Gelecek Partimize, Türkiye Büyük Millet Meclisimize başsağlığı diliyorum.

Tabii ki, Allah rahmetiyle muamele eylesin, mekânı cennet olsun. Biz, Hasan ağabeyimizi hep iyi yönleriyle hatırlıyoruz, o güler yüzüyle hatırlıyoruz; Allah mekânını cennet etsin.

Tabii, burada bazen kıyasıya rekabetler yaşıyoruz ama "Sel gider kumu kalır." atasözünden hareketle acıları, sevinçleri birlikte yaşamayı becerebilmek de önemli hayatta. Her şey geçiyor, siyaset de geçiyor, hayat da geçiyor ama geriye, dostluklar, arkadaşlıklar ve hukuklar kalıyor; acıda, sevinçte birleşmek kalıyor. Bu anlamda da ben, ilk andan bu ana kadar Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bütün siyasi parti gruplarımızdaki dayanışma ruhundan dolayı da bütün milletvekillerimize, değerli başkanlarımıza da özellikle teşekkür ediyorum. Tekrardan Hasan Bitmez ağabeyimize rahmet diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Gruptan, duygularını paylaşmak isteyen başka kimse var mı?

SELİM TEMURCİ (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Selim Bey, buyurun.

21.- İstanbul Milletvekili Selim Temurci'nin, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; ben de Hasan Bitmez Vekilimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Biraz önce babasıyla birlikteydik, metaneti görmenizi isterdim doğrusu. "Ben oğlumu milletime emanet etmiştim, milletimin Meclisinde şehit oldu." dedi. Onun selamını da sizlere iletmış olayım.

Rabb'im, hayırlı, güzel hizmetlere vesile olarak burada, sağlık ve huzur içerisinde hizmet yapmayı bütün milletvekillerimize nasip eylesin. Hasan Bitmez Bey'e tekrar Rabb'imden rahmet diliyorum, Rabb'im bizleri cennetinde kavuştursun. Fikirlerimiz farklı olsa da insani duygularımız aynıdır, ondan geldik, ona döneceğiz, ona iman etmişiz. Ben de bu vesileyle bütün siyasi partilerimize, Grup Başkan Vekillerimize, milletvekillerimize, her akşam bizi hastanede ziyaret eden, yalnız bırakmayan dostlarımıza en kalbî şükranlarımızı arz ediyorum.

Tekraren milletimizin, Meclisimizin başı sağ olsun diyor, hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Türkkan...

22.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Aynı bölgede milletvekili seçildiğimiz değerli kardeşim Hasan Bitmez'e rahmet diliyorum buradan. Gerçekten tanıdığım günden bugüne kadar -2018'de tanıştım ilk kez- hep hakkın yanında oldu, hep zulmün karşısında oldu, hakkı haykırmaktan hiç çekinmedi. "Ölümün hayırlısını versin." diye Cenab-ı Allah'a hep dua ederiz. Görevi esnasında, kürsü konuşması sırasında -milletine emanet ettiğini söylemiş babası- hakikaten milletin haklarını savunurken şehadete erdi. Önce ailesine, dostlarına ve Saadet Partisi camiasına, Parlamentomuzun bütün üyelerine başsağlığı diliyorum, Rabb'im cennetiyle mukâfatlandırınsın inşallah.

BAŞKAN – Erhan Bey'e geçmeden önce Sayın Cemal Enginyurt Bey, buyurun, siz de duygularınızı paylaşın.

23.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Hasan Bitmez, Giresun Alucralı, iyi bir insan, güzel bir dost, memleket, millet sevdalısı, hakikaten ahlaklı, devleti ve milleti için canını feda etmekten çekinmeyecek birisiydi, bunu da ispatladı. Hakk'a yürürken hakkı haykırdı, hakkın sesi oldu, hakkı yere düşürmemek için kendi yere düştü ama hakkı yere düşürmedi. Demokrat Parti olarak, Türk milleti adına, Hasan Bitmez'e Cenab-ı Allah'tan rahmet dilerken Saadet Partisine, sevenlerine, Türkiye Büyük Millet Meclisine başsağlığı dileklerimizi ifade ediyorum. Ruhu şad, mekânı cennet olsun diyorum.

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun.

24.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin tekraren açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz de tekraren Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Hasan Bitmez Bey'e Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyoruz. Hakikaten, tabii, bu ölüm bizi biraz daha duygulandırdı, görevi başında hayatını kaybetti bir anlamda, görevi başında rahatsızlandı ve yıllardır inandığı Filistin davasını, mağdurların ve mazlumların hakkını savunurken fenalaştı. Belki o konuşmanın getirdiği tempo da o kalp krizinde etkili oldu. Kendisine tekrar Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyoruz biz İYİ Parti Grubu olarak; Saadet Partisi Grubumuza, ailesine, sevenlerine başsağlığı diliyoruz. Cenab-ı Allah rahmetiyle muamele etsin, cennetine koysun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun lütfen.

25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin tekraren açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekili arkadaşlarım; fevkalade üzgünüz. Doğum da ölüm de bir kaderdir, kadere iman ediyoruz. Kocaeli Milletvekili arkadaşımız Hasan Bitmez Beyefendi'nin vefatı münasebetiyle öncelikle ailesine, yakınlarına, Saadet Partisi Grubuna ve camiasına, Türkiye Büyük Millet Meclisine, bütün milletvekillerimize ve Meclis camiamıza başsağlığı diliyorum. Kendisini vazifeşinas bir milletvekili ve iyi bir insan olarak hatırlayacağız. Başımız sağ olsun, Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun lütfen.

26.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Evet, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Sayın Hasan Bitmez'in kaybından dolayı çok büyük üzüntü duyduk, çok üzücü bir anı hep birlikte burada yaşadık. Son sözlerini Meclis kürsüsünde söyledi maalesef. Hasan Bitmez kardeşimize Allah'tan rahmet, Saadet Partisi camiasına başsağlığı, ailesine başsağlığı ve sabır diliyoruz; mekânı cennet olsun diyorum.

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun lütfen.

27.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin tekraren açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bugün sözün bittiği yerdeyiz. Milletten aldığı yetkiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinde mazlumların hakkını savunurken tam da kürsüde geçirdiği kalp krizi sonucu vefat eden Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'e Allah'tan rahmet, yakınlarına, Saadet Partisi camiasına, Kocaeli'deki bütün seçmenlerine, hemşehrilerine başsağlığı, sabır diliyoruz. Kendisini her zaman efendiliğiyle, davasına olan bağlılığıyla ve bu kürsüde mazlumların hakkını savunurken verdiği mücadeleyle hatırlayacağız. Ruhu şad olsun, mekânı cennet olsun.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak Saadet Partisine sabırlar diliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Gül, buyurun

28.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin tekraren açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi Kocaeli Milletvekilimiz Hasan Bitmez Beyefendi'nin vefatını büyük bir teessürle öğrendik. Saadet Partisi Grubuna, camiasına, teşkilatına AK PARTİ Grubumuz olarak, tüm milletvekili arkadaşlarımız olarak başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz. Bizim grubumuzdaki doktor arkadaşlarımız da - hepsi de buradalar- olay esnasından itibaren diğer hekim milletvekili arkadaşlarımızla birlikte hastane sürecinde de sürekli yakından ilgilendi; onlara da tüm hekim arkadaşlara ve sağlık çalışanlarına ayrıca teşekkür ediyorum.

Hayatı ve ölümü yaratan Allah. Ölüm en büyük nasihatçi, ölüm en büyük vaiz, en büyük konuşmacı; ölüm bizlere birçok şeyi hatırlatıyor. Değerli Saadet Partisi Genel Başkan Yardımcısı Hasan Bitmez Beyefendi'ye Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum. Mekânı cennet olsun, ruhu şad olsun. Tüm grubumuz olarak Saadet Partisi Grubuna da başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz; başınız sağ olsun, Allah rahmet eylesin.

BAŞKAN – Grubu olmayan siyasi parti temsilcilerinden arkadaşlar varsa...

Sayın Ahmet Şık, buyurun.

29.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

AHMET ŞİK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani söz konusu ölüm olunca tüm kelimeler kifayetsiz kalıyor tabii ki. Çok uzatmayacağım. Toprağı bol olsun Hasan Bitmez'in, kendisini saygıyla anıyorum; ailesine, sevenlerine ve partisine de başsağlığı diliyorum ve aynı zamanda sabır diliyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – DEVA Partisinden Sayın Hasan Karal.

Buyurun Sayın Karal.

30.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

HASAN KARAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İnsan hayatında tabii çok acılı günler yaşar, yaşanır; ben de şahsen otuz beş yıllık bir arkadaşımı bugün kaybetmenin acısını şu anda yaşıyorum. İnandığı değerler uğruna hiçbir şekilde tavizsiz bir hayatı sürdüren, siyasi düşüncesi ne olursa olsun dostluğunu her şeyin üzerinde tutan çok değerli bir arkadaşımızı, bir kardeşimi kaybettim. Mekânı cennet olsun. İnşallah geride kalanlarına Allah sabır versin. Hayatında yaptığı güzel hareketler, güzel konuşmalar, güzel icraatlar inşallah kendisine yoldaş olsun diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Bir de konuşmayan Kocaeli Milletvekillerimize söz vereyim.

Buyurun.

31.- Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'nün, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

SADETTİN HÜLAGÜ (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Kocaeli Milletvekili olarak kısa süre içerisinde tanıdım, seçim dönemindeki nezaketi ve zarafetiyle ve insani ilişkileriyle; hekim olmam itibarıyla da tanıdığım, hatta son görüşmemizde Giresun Alucralı diye tanıdığımız bir âlim insan, ortak dostumuz olduğunu paylaşmıştık. Tabii ki her ölüm, erken ölümdür Cemal Süreya'nın dediği gibi ama Hasan Vekilim için oldukça erken oldu. Hastalığı nedeniyle daha önce de tedavi gördüğünü sonra öğrendik. Hiçbir temasımız olmamıştı. Ben Saadet Partisi Grubumuza, Gazi Meclisimize ve ailesine sabırlar diliyorum. Allah mekânını cennet eylesin diyorum.

Saygılarımla.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatı sebebiyle Saadet Partisi camiasına ve Türkiye Büyük Millet Meclisine başsağlığı dileklerini ilettiğine ilişkin tekraren konuşması

BAŞKAN - Bağdatlı Ruhî'nin çok güzel bir beyti vardır, ben de onu paylaşarak taziyelerimi sunmak istiyorum: "Sanma ey hacc ki senden zer ü sim isterler/Yevme la yenfauda kalbiselim isterler." der Bağdatlı Ruhi.

Kalbiselim bir arkadaş olduğuna şahidiz. Mekânı cennet olsun. Bütün Saadet Partili arkadaşlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine başsağlığı diliyorum. Allah sevdiklerine sabırcemil nasip etsin.

Şimdi, Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kurulun 14 Aralık 2023 tarihli Perşembe günü birleşiminde yapılması öngörülen üçüncü tur görüşmelerinin kalan kısmının bastırılan programdaki esaslara uygun olarak, daha önce alınan karar gereğince 21 Aralık 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılacak birinci tur görüşmelerinin bitimine müteakip tamamlanmasına, Genel Kurulun 14 Aralık 2023 tarihli birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesine ilişkin önerisi

No: 15

14/12/2023

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 14/12/2023 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı
Hakkı Saruhan Oluç
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkan Vekili

Abdulhamit Gül
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili
Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Burcu Köksal
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili
Erhan Usta
İYİ Parti
Grubu Başkan Vekili

Öneriler:

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin, Genel Kurulun 14 Aralık 2023 tarihli Perşembe günü birleşiminde yapılması öngörülen üçüncü tur görüşmelerinin kalan kısmının, bastırılan programdaki esaslara uygun olarak, daha önce alınan karar gereğince 21 Aralık 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılacak birinci tur görüşmelerinin bitimini müteakip tamamlanması, Genel Kurulun 14 Aralık 2023 tarihli birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunmadan önce Yeniden Refah Partisi Konya Milletvekilimiz Sayın Ali Yüksel'e söz vereceğim.

Evet, buyurun lütfen, siz de duyularınızı paylaşın.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

ALİ YÜKSEL (Konya) – Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; dünkü veyahut birkaç gün önceki elim bir hadiseden sonra bugün vefatını öğrenmiş olduğumuz değerli arkadaşımız Hasan Bitmez'e Allah'tan rahmet diliyorum, Saadet Partisi ve diğer bütün Millet Meclisimizin vekillerine de başımız sağ olsun diyorum.

Ben şunu belirtmek istiyorum: Bugün, burada gördüğüm manzara beni memnun etti. Bir vefatın arkasından hemen hemen bütün partilerin temsilcileri çok güzel sözlerle vefat eden kardeşimizi yâd etti ve ben -hani, değerli bir vekilimizin de söylediği gibi- bu vefattan gerekli dersi çıkarmamızı ve bundan sonra bu ölümlü dünyada birbirimizi incitecek, rencide edecek sözlerden kaçınarak arzu ettiğimiz, söylemek istediğimiz fikirlerimizi nazikâne, birbirimizi incitmeden saygı içerisinde söylemeye davet ediyorum. Bu vefat bizim için inşallah güzel bir ibret olur. Zaten "İbret istersen ölüm yeter." demişler. Bundan sonra Meclisimizde arkadaşlarımız sözlerini ifade ederken hangi görüşten olursa olsun birbirini incitmemeye çalışsınlar; bu hepimizi mutlu eder. Artık kavga istemiyoruz, barış istiyoruz, barış içerisinde birbirimize saygıyla, hürmetle huzurlu bir Meclis çalışması istiyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Allah'a emanet olun.

BAŞKAN – Son olarak Mersin Milletvekili HÜDAPAR adına Sayın Faruk Dinç konuşacaklar.

Buyurun Sayın Dinç.

33.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in vefatına ilişkin açıklaması

FARUK DİNÇ (Mersin) – Evet, ben de HÜDAPAR adına Hasan Bitmez'e Allah'tan rahmet diliyorum, Rabb'im mekânını cennet eylesin. Sevenlerine, ailesine ve Saadet Partisi camiasına da Rabb'im sabırlar versin, aslında milletvekili tüm arkadaşlarımıza da Rabb'im sabırlar versin.

Aslında nasihat isterseniz ölüm yeter. Hem de gözümüzün önünde olması gerçekten... İnşallah hepimiz bu ölümden de bir nasihat alırız, bir ibret alırız ve yaşantımızı da ona göre sürdürürüz. Sonuçta yerin üstüne inandığımız gibi bir de yerin altına inanıyoruz.

Bu duygu, bu düşünceyle tekrardan Vekilimiz Hasan Bitmez'e rahmet diliyorum.

Rabb'im mekânını cennet eylesin.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Danışma Kurulu Önerileri (Devam)

1.- Danışma Kurulunun, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kurulun 14 Aralık 2023 tarihli Perşembe günü birleşiminde yapılması öngörülen üçüncü tur görüşmelerinin kalan kısmının bastırılan programdaki esaslara uygun olarak, daha önce alınan karar gereğince 21 Aralık 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılacak birinci tur görüşmelerinin bitimine müteakip tamamlanmasına, Genel Kurulun 14 Aralık 2023 tarihli birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Danışma Kurulunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tören saat 16.00'dadır, onu da duyurmuş olalım.

Programa göre kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 15 Aralık 2023 Cuma günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 15.30